

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ožnanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ožnanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Najbližja naloga.

Na svetu ga ni naroda, kjer bi ne bilo strank. Čim se narod povzpne na gotovo stopnjo kulture, čim se začne v njegovem ekonomičnem življenju diferenciranje, nastanejo tudi stranke in čim bolj se razvija narodovo kulturno, politično, ekonomično in socialno življenje, toliko več nastane strank, kajti bilo je vedno tako in vedno tudi bode, da se bodo ljudje združevali po enakosti svojih interesov in stremeljenj.

Čisto naravno je tudi, da pride pri takih narodih tudi do nasprotstev z duhovščino. »Sloga« med vsemi stanovji v tem smislu, kakor so jo včasih pri nas propagirali, je mogoča samo tam, kjer vladajo še najprimitivnejše razmere, drugod pa nikjer.

Strankarstvo samo ni torej nikakoli nesreča. Nasprotno. Kjer ni tekmovalja, tam nastane stagnacija in tudi mrtvilo.

Slovinci smo razdeljeni na dve stranki, na napredno in na klerikalno. Sčasoma se razvije morda še socialnodemokratična, a ne še kmalu, ker nimamo dosti industrije, a še v tej delajo večina mladih kmetijskih ljudi, ne pravi delavci. Sele sinovi teh delavcev bodo pravi delavci, zakaj kmet, ki dela v tovarni, korenini še vedno v zemlji, ki jo je obdelaval, ostane kmet tudi če zapusti to zemljo. Kar imamo drugih strank ali frakcij, to sploh nič ne šteje. To so skupine, ki so le formalno ločene od obstoječih dveh velikih strank od napredne in od klerikalne, bodisi iz lokalnih ozirov ali vsled osebnih aspiracij posamičnih mož. Sila življenja bo te stranke poglajala bodisi v ta ali v drugi tabor ali pa jih zdrobila in uničila, zakaj v današnjih časih hitrega demokratiziranja, ko odločajo samo mase, ni prostora za politične specialitete.

V obče se mora priznati, da je razvoj našega strankarstva prav srecen. Povsod na svetu velja kot politični ideal, da se stvarjajo samo velike stranke. Angleška, zibel ljudske suverenitete, ima še danes pravzaprav le dve stranki in tudi v drugih državah, naj imajo tudi še toliko frakcij, vidimo povsod, da se grupi-

rajo volili pravzaprav le v dve veliki skupini.

Proces diferenciranja je pri nas že tako daleč dospel, da bodeta kmalu po vsem Slovenskem dve stranki. Kranjski je prva sledila Goriška. Lani je šla narazen z velikimi žrtvami od napredne strani vzdrževana »sloga« na Štajerskem in zdaj se je začelo tudi na Koroškem živahno gibanje. Na Koroškem toliko časa običajno identificiranje slovenstva s klerikalizmom je narodni stvari storilo dovolj zlega. Klerikalizem je na tisoče ljudi poglajal iz slovenskega tabora nemškimi nasprotnikom v roke. Ljudje liberalnega mišljenja niso imeli iti drugam, kakor v tabor nemških nacionalcev, če so se hoteli oteči duhovskega gospostva in če niso hoteli tlake delati rimskemu klerikalizmu.

Ne bo dolgo in lahko bomo rekli, da je velika evolucija v slovenskem narodu dospela na točko, kjer bo ostala precej časa, dokler se namreč bistveno ne predrugačijo naše ekonomične in socialne razmere. V vsaki slovenski deželi, v vsakem slovenskem okraju bomo imeli po dve stranki in sicer napredno in klerikalno.

S tem je nastala potreba pripravljati pogoje za enotno in solidarno postopanje teh naprednih frakcij. Sedaj dela vsaka teh strank če smemo tako reči, politiko na svojo roko, namreč le z ozirom na razmere v svoji lastni deželi. Vse te stranke so napredne, principi vsem isti, smotri tudi, ali drugače ni med njimi enotnosti v taktiki in enotnosti v nastopanju napram pojavom dneva in političnim aktualnostim.

V tem oziru je treba zblizanja in porazumljenja, saj leži na dlani, da bo to napredni stvari in naprednim strankam le v korist. Da, nam se zdi, da bi bila tesnejša zveza vseh frakcij napredne in narodne stranke naravnost največjega pomena za razvoj naprednosti na Slovenskem.

Trinajst let je tega, kar se je prikrat poskusilo ustvariti nekaj takega. Takrat se je namreč vršil prvi shod zaupnikov vseh narodnih strank na Slovenskem in Ljubljani. Prišli so zastopniki iz vseh dežel, a stvar se vendar ni obnesla, kajti ni bilo enotnosti v načelih, zbrani so bili zastopniki različnih naziranj, tako klerikal-

ni in liberalni in to je krivo, da tisti shod ni rodil pričakovanega sadu. Sacrificio dell' intelletto, ki so ga takrat storili liberalci, je bil brez koristi — klerikalci so kmalu pokazali ustvarjeni organizaciji hrbet in šli v klerikalni tabor.

Danes pa se ne gre za združenje različnih elementov, marveč za združenje frakcij, ki so edine v svojih načelih, v svojih prizadevanjih in v svojih ciljih. Med takimi elementi je lahko ustvariti tesnejšo zvezo, take elemente je lahko združiti na enotno postopanje in enotno organizovano delo in zato je naš svet, naj se iz lokalnih naprednih strank ustvari vslovenska napredna stranka.

Pismo s Hrvaškega.

(Izstop srbskih radikalcev iz koalicije. — Rakodezajev program. — Skupščine „Hrvaške stranke prava“.)

V Zagrebu, 22. avgusta.

Madžarsko časopisje se veseli in slavi Rakodezajev kot svojega genija, ki je sicer pripušal, da je na Hrvaškem vse šlo svojim potom, sam pa je čakal, a je vendar doživel uspeh — sovražena hrvaško-srbska koalicija, ki je edino sposobna, da prevzame vladno, je jela razpadati! Srbska radikalna stranka je izstopila iz koalicije, a to je začetek razpada hrvaško-srbske koalicije.

Pojasniti hočem na kratko, v koliko je upravičeno veselje naših prijateljev Madžarov in v koliko v resnici škoduje splošnemu našem položaju izstop srbskih radikalcev.

V koaliciji se nahajajo, kakor je znano, štiri stranke: dve hrvaški (napredna in stranka prava), dve srbski (samostalna in radikalna) in člani izven strank ali takozvani koalirci.

Te koalirane stranke je vezala reška resolucija, s katero se je sklenilo neke vrste pakt z madžarsko koalicijo. Ko je madžarska koalicija došla na vladno, je hrvaško-srbska koalicija strmoglavila madžarone in prevzela v roke krmilo svoje domovine.

Dasi so se naše koalirane stranke često prepirale med sabo radi svojih nasprotujočih si programov, vendar jih je vezal drugo na drugo skupni cilj, da izvedo v domovini ustavne reforme.

Srbska radikalna stranka ima svoje vodstvo na Ogrskem in Hrvaškem Sadu, zato tudi ni mogla nikdar tako silno čutiti potrebe, da bi se tudi Srbi borili za ojačenje in razširjenje avtonomije hrvaške kraljevine.

Srbski radikali so vse svoje delovanje na Ogrskem in Hrvaškem osredotočili na cerkveno avtonomno polje ter v tem oziru koncentrirali vso svojo borbo proti patriarhu Brankoviću. In tako je bilo mogoče, da so bili v Sremu, kjer so v političnem oziru najmočnejši, — pomagači madžaronov, pri volitvah v cerkveni sabor pa — radikali. Zato niso imeli niti enega mandata v hrvaškem saboru, šele lansko leto so si v koaliciji priborili cela dva okraja. Dokler je koalicija živela v sporazumu z Madžari in madžarsko vlado, je to šlo v račun srbskim radikalcem, ker so spekulirali na pomoč ogrske vlade v njihovem sporu s patriarhom Brankovićem. Čim pa je nastal spor med koalicijo in Madžari in je koalicija započela odločno borbo v Pešti, so se jeli srbski radikali držati kisle. Že takrat, ko je Apponyi predložil zakonski načrt o šolstvu, s katerim se uničujejo vse narodnostne šole, so bili oni edini izmed narodnosti, ki so bili zadovoljni s to zakonsko osnovo — samo da se ne zamerijo Madžarom. Ko je koalicija sklenila, da se ima borba v Pešti nadaljevati z obstrukcijo, so bili zopet radikali tisti, ki so pobijali to taktiko.

Da slučajno nista ona dva radikalna poslanca, ki sta bila v koaliciji, poštna moža (dobričini, a brez vpliva), bi prišlo že prej v saborskem delovanju do spora.

Da so sedanji izstop iz koalicije radikalcem naravnost diktirali Madžari na čelu jim Wekerle, to je razvidno iz vseh znakov.

Madžarsko časopisje je že vnaprej napovedovalo izstop radikalcev iz koalicije. Takisto so si tudi radikali izbrali za vso javnost najugodnejši čas za to afero, a v svoje opravičenje so navedli najslabše razloge. Hotelo so drugim škodovati, a so na škodi v prvi vrsti sami.

V svoji izjavi so navedli kot glaven vzrok izstopa to, da jih je srbska samostalna stranka napadla na neki skupščini!

Bili so prej časi, ko so se radi-

kali in samostalei veliko ljutejše pobijali, ko so se strastno borili drug proti drugemu pri volitvah v cerkveni sabor, a vkljub temu niso radikali izstopili iz koalicije. Naprednjaki in pravaši se tudi pobijajo po skupščinah, a so vkljub temu drug poleg drugega v koaliciji.

Takoj, ko so radikali izstopili iz koalicije, je Wekerle potrdil njihove sklepe na cerkvenem saboru, da se jim zahvali. Sedaj imajo radikali vsled smrti patriarha Brankovića v rokah upravo ogromnega cerkvenega imetja.

Gre se se za Brankovićevga naslednika, zelo je torej potrebna naklonjenost madžarske vlade...

Z izstopom dvojice radikalnih poslancev iz koalicije izgubi koalicija v strankarskem oziru vrlo malo, mogoče, da ji to še celo koristi.

S tem so namreč razvezane roke agilni samostalni stranki, ki si bo osvojila z veliko večino srbske okraje

A to je v interesu narodne stvari in v interesu sloge med Hrvati in Srbi.

Srbski radikali so, kakor je znano, v Sremu podpirali pangermane proti Hrvatom.

Ako pa presodimo momentano situacijo s splošnega stališča, okrepjuje nesporno ta izstop pozicijo Rakodezajevu, ker mu daje nade, da bo napredoval proces razpadanja v koaliciji...

Toda v tem oziru se bo Rakodezaj ljuto prevaril.

* * *

Rakodezaj ima torej »program«. Najprvo mu ga je odobrila ali bolje komandirala madžarska vlada, a kasneje ga je odobrila, kakor javljajo, tudi sam kralj. Slab je ta račun, s kraljevo avtoriteto nam hočejo samo vsiliti kapitulacijo pred Madžari. Tako so tudi madžaroni šli pri zadnjih volitvah v boj pod geslom: »za kralja se gre«, češ, da je on odobrila njihov program.

No, pomagalo jim ni nič. Tudi Rakodezajevu se ne bo drugače go-dilo.

A kako naj tudi pomaga ta program, ko se Rakodezaj v tem programu zadovoljava s Kossuthovo pragmatiko, ki uzakonja madžarski jezik na Hrvaškem. Za to ceno občudljajo madžari več štipendialnih

LISTEK.

Grobar Jakež.

Spisal dr. K.

Ze je skopal grob za en rod podvinski; zdaj je pa tudi sam dozorel zanj. Ves slok je in trhel, brez mislic, brez moči.

Pa je že prav, da je tako. Utrujen je življenja in počitka potreben. Zato naj le pride smrt; čim prej, tem bolje. Vsaj si že tako težko služil kruha. In kaj bo, ko si ga več ne bo mogel!

Nekdaj je bilo pač drugače. Krepak je bil ko hrast in raven ko jelka. Tačas je z rovnico zamahaval, da je jek letel po grobišču, ter lopato je zasajal v prst, da so se rezale grude ko vosek.

Moj Bog! Turobno je opravilo, ki ga opravlja, eno najturobnejših na božjem svetu. Jokati bi se moral človek pri njem, jokati se in žalosten biti. Pa sčasoma se ga tako privadi, kakor okopavanja repe in korenja. Kopal je in roval, misleč na bogve kaj, spozabil se celo, da si je zavžgal in zapel, dokler ga ni opomnil napol trohel ostanek človeškega trupla, do katerega je dokopal, da tukaj ni mesto veselja. Potem pa je kopal dalje, vsaj navidezno resnega obraza, dokler ni bila ob zadnjem mahljaju jama gotova.

In ko so drugi plakali ob grobu, malo da se on ni veselil. Vsaj mu je

delo prineslo srebrn goldinar in na sedmimi mu je tudi kaj odpadlo. Človek je že tako sebičen, da bi zgolj iz dobička privoščil svojemu bližnjiku največje zlo. In tako tudi Jakež — Bog mu odpusti in majka božja! — čisto ni bil nezadovoljen, da so imeli mrliča v Podvinu.

Ko pa je srebrne goldinarje tako krvavo rabil! Ped nerodovitne zemlje okoli lesene kočice pač ni mogla rediti njega in njegove mnogobrojne družine. Zato je bilo treba delati, trdo delati, da ni revščina potrkala na duri. Pozimi mu je pomagala smrt, ko je češče posegala med njegove sode, poleti pa, ko so ljudje malo mrli, je našel zaslužka v živneški graščini.

Da, tam v graščini je spoznal tudi svojo rajno ženo Marjeto. Dni-narica je bila, kakor je bil on dninar, pa mlada in lepa, kakor je bil on mlad in lep.

Hoj, kako lepo je bilo, ko jo je peljal k poroki! Ona je imela venece na glavi, on pa šopek na prsih. Njej je sreče in stida žarel obraz, on je pa juckal, da je odmevalo po polju. Na prag svojih hiš so prihajali sosedje, ju gledali in govorili: »Grobar Jakež se ženi. Lep par je to.«

Pa to je bilo pred davnim časom. Potem pa je prišlo resno življenje, trud in skrb. Rodbina se je množila od leta do leta, kruha služiti pa so mogle samo štiri roke; pa še te ne dolgo. Ker podnevi ni mogla, delala je Marjeta ponoči, ko so otroci spali. In kaj je žela zato? Sirovost in grdo ravnanje možev, ki se je ponavljalo

tem češče, čim bolj ji je ginevala svéžost z obraza. Pa bila je je gola potpežljivost in tihost. Molčala in trpela, kakor da bi moralo tako biti. Še solza ji je le redkokdaj katera pri-tekla po vsem licu. Toda mnogi porodi, trpljenje in pomanjkanje so ji črpali življenjski sok ter ji izsesavali mozeg. Onemogla je slednjič, da je morala leči v posteljo, iz katere ni več vstala.

Uboga Marjeta! Ravno o svetem Martinu bo dvajset let, kar je ostavila njega in devet otročičev. Kako težko je bilo slovo! Z orjaško silo je zbrala zadnje moči, da je vzravnavi se v postelji, rekla z medlim glasom: »Jakež, težko zapuščam male otročiče!«

Potem pa je nagnila trudno glavo k večnemu spanju. In ko so otroci klicali mamo, meneč je vzdrmiti, je stal Jakež, z najmanjšim detetom v naročju, ob njenem vzglavju z nabuljenimi očmi kakor pribit. Strašno ga je tiščalo v prsih, da ni mogel ne govoriti, ne jokati. Le ko je umirajočo streslo ob zadnjem vzdihljaju, da so zajecale posteljne stranice, ter ji prilazle smrtnne srage iz vrtdih oči, zatulil je, kakor zatuli obstreljen volk v hosti.

In to je bilo delo, ko je kopal grob za Marjeto. Rovnica je bila težka, kakor bi bila iz svinca, grude pa trde, kakor bi bile iz kremenca. K sreči so prišli gospod župnik mimo, ki so videč, kako se trudi, rekli:

»Jakež, ti ne boš danes z grobom gotov. Pošljem ti hlapca, da ti bo pomagal.«

In prav tako težka, kakor je bila takrat, je rovnica danes, prav tako nerada kakor takrat se zasaja danes lopata v grude.

Gospod župnik so le vedeli, da bo tako. Poklicali so ga davi k sebi in so mu rekli:

»Jakež,« so dejali, »stari Bolte je umrl. Jutri bo pogreb. Prišla pa je vrsta do groba, kjer je pokopana tvoja rajnica Marjeta. Že enkrat smo njen grob izpustili. Zdaj jo bo pa treba prekopati. To bo zate gotovo pre-hudo delo; vsaj veš, ilovica na našem pokopališču slabo prebavlja. Ali naj pošljem po Lukača, da on mesto tebe skoplje jama?«

Jakež je nekaj časa pomišljal, nato pa otrši si solzo rekel:

»Ni treba pošiljati; bom že sam skopal. V koči ni božjaka, ne soli. Srebrn goldinar bo ravno prav prišel.«

Toda delo mu kar noče iti od rok. Rovnica je težka, kakor bi bila iz svinca, prst pa trda, kakor bi bila zgolj kremen. Le počasi odgrinja grudo za grudo in pri vsakem mahljaju mu je treba seči po sapo.

Moj Bog! Čas bi bil, da bi že tudi njemu jama izkopali. Tako rad bi umrl, tako rad bi se združil z ranjko Marjeto. Osamljen je, zapuščen. Mlajši otroci so mu pomrli, starejši se pa razkropili po svetu. Pomožili so se in poženili, imajo svoje otroke in svoje krbo. Njega pa se le redkokdaj kdo spominja.

In čim globlje je prikopal, s tem večjo težavo je zamahoval, s tem večjim naporom metal grude iz jame.

Ko se je pa dnu približaval, si pa kar ni več upal zamahniti z rovnico in zasadi lopato. Bal se je, da ne bi pogodil morebitnih ostanokov. Pa tudi mogel ni, četudi bi bil hotel. Mrzličavost se ga je lotila in mu vzela še zadnje moči.

Počnil je in začel s svojimi kosečnimi prsti odgrebati zemljo. Tako vsaj ne bo ničesar poškodil in se nad Marjetinim spominom pregrešil. In čepeč je grebel ter grebel, pred očmi pa mu je postajalo motno.

Slednjič se je začela rediti prst in pod njim je zahreščala preperela deska. Vedel je, da je prikopal do krste. Pri drugih prilikah si ni dolgo pomišljal. Saj človek se sčasoma vsemu privadi. Krepko zamahnivši je razbil krsto ter ravnodušno pometal netrohle kosec iz jame, da je pripravil tako zadnjemu mrliču sveže ležišče.

Danes pa ne more in ne more. Čisto je opešal. Duši ga in roke se mu tresejo kakor bilje ob vodi. Malo počiti bo treba. Počitek mu bo dal novih moči, da bo zamogel grob dokopati. Mudi se že, ker dan se nagiblje, Boltetov pogreb bo pa jutri za rana.

Proti večeru se je po svoji navadi sprehajal stari župnik podvinski po stezi sredi pokopališča ter molil brevir. In ko se je mimo gredeč ozrl po novokopanem grobu, je zagledal v njem grobarja Jakeža mrtvega. Ždel je na lopati v kotu, njegove steklene oči pa so štrlele v trohljad, ki je ležala križem po grobu.

mest za naobrazbo hrvaških železniških uradnikov in enega hrvaškega uradnika v poljedeljskem ministru in v finančnem ministru.

Razume se, da je vse naše časopisje smeje tej karikaturi političnega programa.

Danes se je pričela skupščina »Hrvaške stranke prava« v Zagrebu. To skupščino najštevilnejše stranke v koaliciji smo tukaj pričakovali z veliko napetostjo, ker so razni protivniki koalicije izmišljali najrazličnejše kombinacije.

V tej stranki sta namreč dve struji: ena bolj klerikalna se nagiblje k državopravnemu radikalizmu in je v zadnjem času odkrito predlagala, naj se koalicija razbije, stranka pa se združi s frankovci, ker ima ž njimi enak državopravni program, dočim je druga struja bolj liberalna, se nagiblje bolj k napredni stranki in za to neče ničesar slišati o frankovcih.

Prvo klerikalno strujo zastopa oesko glasilo »Narodna Obrana«, kojega lastniki tvorijo neko posebno frakcijo »slavonsko« v stranki. V hudi borbi so z naprednjaki, ker jim zadnji pred nosom osvaja teren v Slavoniji; zato so tudi predlagali, da se prekine koalicija z naprednjaki. Na predkonferenci je prevladala popolnoma druga struja ter je bila na današnji skupščini sprejeta kompromisna resolucija, ki je državopravno radikalna, toda koncem vseh koncev se izjavlja odločno za slogo s Srbi ter naroča svojim poslancem, naj ostanejo v koaliciji. In tudi na skupščini sami je bila ogromna večina za to, da ostane v koaliciji. Slavonska frakcija se je udala temu sklepu, le eden izrazil klerikalec pop Rittig, videč razpoloženja skupščine, je odšel ter pustil referat, da ga čita drugi.

V ostalem je stranka sprejela novi gospodarski, socijalni in kulturni program, ki je po sestavi stranke v vseh glavnih vprašanjih kompromisen ali izrazito konservativen in reakcionaren.

Glavno je, da se ni izpolnila želja Rakodezajja, klerikalcev in frankovcev, da razpade koalicija, ki ima izvršiti še veliko nalogo.

Socialna vprašanja.

Zakonito zvišanje eksistenčnega minimuma.

Istočasno z zakonom za trgovske pomočnike, o katerem smo govorili v »Obrotnem Vestniku«, je predložila vlada poslanski zbornici zakonski načrt o zvišanju zneska, ki ga kdo dobi za zaslužek, plačo, pokojnino itd., ne da bi se smel zarubiti. Ta načrt je prav pomenljiv, dasi se mu dosedaj ni posvečala posebna pažnja.

Zakonski načrt zvišuje dohodek, ki se ne smejo zarubiti, od 1600 na 1900 K, t. j. načrt določa, da znaša eksistenčni minimum 1900 K, da se ta znesek brezpogojno potrebuje za življenje, in da se dohodek, ki ne presega te vsote, tudi tedaj ne sme prikrajšati, ako je bil lastnik tudi uradno obsojen kot dolžnik kaknega zneska.

Ta zakonski načrt naj bi potemtakem deloval socialno-politično, ker varuje zadolženega uradnika, uslužbenca ali delavca, ki ima manj kot 1900 K plače ali zaslužka, pred rubežem ter ga na ta način varuje največje bede. S tega stališča je načrt gotovo le pozdraviti. Se bolj simpatično pa se kaže poročilo, s katerim vlada načrt utemeljuje. Ta se namreč glasi: »Odkar so bili izdani navedeni zakoni, so se neizogibne življenske potrebe tako zelo porožile, da so se morale plače državnim uslužbencem že dvakrat zvišati, da se jim je omogočilo prejšnje življenje. V sled področju skoraj vseh življenskih potrebščin, posebno še živili, stanovanj in poslov ne odgovarjajo več nezarubljivi dohodki eksistenčnemu minimumu. Temu dejstvu se odpornost v zakonskem načrtu z zvišanjem dosedanjih nezarubljivih zneskov od 800 gl. na 1900 K in od 500 gl. na 1200 K. To zvišanje odgovarja približno razmerju. Pri določitvi teh zneskov se ne smejo prekoračiti meje neobhodne potrebe, ker bi te meje prekoračena prostost pred rubežem zelo zavrnila uslužbenca, ki potrebujejo kredita, da bi ga ne mogli dobiti niti pod normalnimi pogoji. In tako bi se v zakonu nameravana ugodnost prevrgla v nasprotni uspeh.

To utemeljevanje se lahko smatra za jasno priznanje stremljenj uslužbencev in delavcev glede zvišanja dohodkov, zato tudi ne bo mogla ostati brez vpliva na delodajalce.

Zapiranje trgovin ob 7. uri.

Osbrednje društvo trgovskih uslužbencev za Avstrijo se bori sedaj hudo in energično, posebno na Dunaju, v Gradcu in v nekaterih mestih na Češkem za enotno zapiranje vseh trgovin in pisarn. Ta

boj izkazuje že prav povoljne uspehe, posebno na Dunaju. V tem boju pa potrebujejo trgovski uslužbenci solidarne pomoči vseh mislečih in socialno čutečih ljudi. Obračajo se sedaj tudi na občinstvo, da jih v tem boju za njihovo zdravje in boljši obstoj podpira ter poziva vse konzumente, naj po 7. uri zvečer ne hodi v nobeno trgovino več. V imenovanih mestih se širijo letaki, v katerih utemeljujejo trgovski uslužbenci svoje zahteve s tem, da umre trgovskih uslužbencev več kot polovica za jetiko. Vse zdravniške avtoritete potrjujejo, da se ta in druge bolezni pospešujejo vsled prenapornega dela in posebno z vdihavanjem slabega zraka, ki se ga posebno v večernih urah nakopiči v trgovinah. V večernih urah v velikih in malih trgovinah popolnoma okuženi zrak pa je ravno tako tudi nevaren za občinstvo, ki vsled slabe razvade hodi deloma še vedno nakupovat svoje potrebščine v večernih urah. Predolgo odprte trgovine so tedaj nevarne splošnemu zdravju ter je to vrhu tega kulturi sovražna uredba. Toliko iz vsebine imenovanih letakov.

Kolektivne delavske pogodbe v Avstriji v I. četrtletju 1907.

»Soziale Rundschau«, ki jo izdaja delavsko-statistični urad trgovskega ministrstva, je priobčila razpredelnico o kolektivnih delavskih in dinarških pogodbah, ki so se sklenile v Avstriji v I. četrtletju 1907. Razpredelnica temelji na poizvedbah pri tovarniških zvezah in na referatih delavskih strokovnih listov. Dognati se je dalo, da se je v omenjeni dobi sklenilo 104 pogodb, in sicer 40 krajevnih (oziroma okrajnih) in 64 v delavnicah. Izmed krajevnih pogodb jih raztega 9 svoje delovanje na več kakor le na eden prometni kraj. Najznamenitejši med temi so: Pogodba prodajalcev izgotavljenih otroških oblek za Prostejev in 35 krajev na Moravskem in pogodbe tesarjev za okraja Ustje in Karbice.

Ze preje obstoječe pogodbe so se v 17 slučajih obnovile ter so v gornje skupno število štete.

Dogovori so se sklenili: v 67 slučajih mirnim potom, v 32 slučajih po štrajku, v 2 slučajih vsled zatvoritve podjetja, v 3 slučajih po delnem štrajku.

Najživahnejše se je kazalo stremljenje, sklepati pogodbe v kovinarski in strojni industriji, v izdelovalnicah živil in pri stavbinstvu, kakor je razvidno iz sledečega:

Kovinske in strojne industrije	Krajevne pogodbe v delavnici	Pogodbe v delavnici	Skupaj
Lesna industrija	5	20	25
Usnjarska	1	4	5
Tekstilna	3	10	13
Krojaška	6	6	12
Papirna	—	1	1
Industrija za živila	2	18	20
Stavbena obrt	16	1	17
Tiskarska	1	—	1
Obratna	1	1	2
Skupaj	40	64	104

Izmed teh pogodb se jih je sklenilo na Štajerskem 2, Koroškem 1 in Primorskem 3.

Pogodbe so imele v 80 slučajih izmed 104 slučajev določbo o delavnem času, kojih nominiranje se suče med 8 in 11 urami. Najkrajši delavni čas, in sicer 8urni določa pogodba kemičnega tiskarstva za Dunaj in Krakov, 8 $\frac{1}{2}$ urna je v dveh pogodbah dunajskih mizarjev za izdelovanje zabojev in 8 $\frac{1}{2}$ urna v pogodbi dunajskih stukaterjev. Pretežno 9—9 $\frac{1}{2}$ urni delavni čas so dosegli kovinarski in strojni delavci, 9—10urni delavni čas drugi lesni delavci in tesarji, 10 do 11urni krojači, pri čemer tvorijo dunajski krojači in krojačice za žensko obleko z 9 in 9 $\frac{1}{2}$ urnim delavnim časom izjemo. Pivovarji izven Dunaja in prekalčiči v Brnu ter peki v Trstu so se zedinili skoraj sploh za 11 ur.

Glede plač so se zedinili: v 28 pogodbah se je določila plača minimalnega časa in od kosov izdelanega blaga, v 44 pogodbah le plača za minimalni čas, v 16 pogodbah le plače od kosov, a v 16 slučajih se je določilo samo zvišanje plače.

Izključno minimalne časovne plače so se določile za stavbno-obrtno delavce, delavce pri pridelovanju živil, za predilce, pozamentirje, mizarje, kemičnega tiskarje, samo plače od kosov so se določile za stavbne ključarje, tkalce in strugarje. Istočasne določbe o akordu in minimalnih mezdah najdemo v pogodbah večine strok kovinarske in strojne industrije, izdelovalcev zabojev in krojačev, dočim izkazujejo spreminjavalne določbe za iste delavske kategorije sedaj po tem, sedaj po drugem plačilnem sistemu pogodbe usnjarskih delavcev, pilarjev in izdelovalcev blagajn.

V 63 slučajih imajo pogodbe določbo glede na d. ur. Odkodnine za te nadure so precej enotno določene, pri stavbnih delavcih 25% in pri izdelovalcih živil (pivovarjih) 40% zvišanje mezde. V ostalih strokah se nagiba odstotek doklade med 10 in

50%. Plače za nedeljsko delo so urejene v 25, nočno delov 17 in delo ob praznikih v 8 pogodbah, in sicer se mora nedeljsko in nočno delo navadno plačevati za 100% višje.

O drugih pogodbениh točkah ni mogoče dati popolnih podatkov, ker so bili za predstoječe pozvedovanje deloma le kratki izvlečki iz pogodb na razpolago, v katerih so ravno te točke pogosto nepopolno zaznamovane. Vendar se je dalo šteti, da se je v 39 slučajih doseglo sporazumljenje o predčasnem sklepu dela ob sobotah in na predvečer visokih praznikov, v 21 slučajih o odškodnini za dela izven delavnice ali obrtvališč, v 50 slučajih o priznanju organizacije in zapuhni mož in v 51 slučajih glede prostega 1. maja. 3 pogodb imajo določbe glede vajencev. V treh slučajih se je napravilo za pogoj, da uslužbenci ne smejo imeti hrane in stanovanja pri delodajalec. Štirikrat je bilo treba dognati določbo glede odpovednega roka; razun tega se je mislilo večkrat na odpravo mezdnih odtegljajev itd. itd. — Veljavnost pogodb se je določila v 14. slučajih na 1 leto, v 5 na 1 $\frac{1}{2}$, v 1 na 1 $\frac{3}{4}$, v 29 na 2, v 6 na 2 $\frac{1}{4}$, v 1 na 2 $\frac{3}{4}$, v 1 3 $\frac{1}{2}$ v 2 pa na 4 leta. 35krat se termin ni določil.

Jugoslovanski minister.

Dunaj, 23. avgusta. Dvorni svetnik dr. Ploj popravlja svojo izjavo glede jugoslovanskega ministra. V »Agramer Ztg.« je namreč bila v njegovi izjavi napaka, češ, da ministrski predsednik ni simpatičen zahtevi po jugoslovanskem ministru, dočim je dr. Ploj izjavil, da ministrski predsednik taki zahtevi ni nesimpatičen.

Volilna reforma za nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 23. avgusta. Deželni odbornik dr. Gessmann je izdelal načrt volilne reforme za nižjeavstrijski deželni zbor. Načrt temelji na splošni volilni pravici, a pogoj je triletno bivanje. Ta pogoj je seveda v prilog krščanskim socialistom, da oropajo volilne pravice delavstvu. Pa tudi svobodomiselnosti manjšine bi se radi krščanski socialisti popolnoma otresli v deželnem zboru, zato je dr. Gessmann mesto Dunaj razdelil tako premetno, da bi morali skoraj v vseh okrajih prodati njegovi pristajši. Toda vlada, ki vztraja glede deželni zborov na stališču interesnega zastopstva, se je že v naprej izrekla proti Gessmannovemu načrtu.

Ministrski sestanek na Severniku.

Dunaj, 23. avgusta. Politična korespondenca piše o sestanku med ministroma Ährenthalom in Tittonijem, da pomeni ta sestanek le potrjenje tega, kar se je doseglo v Desiu in Rakonigu. Ker se je na sestankih vladarjev doseglo nekako celo evropsko vladarsko sporazumljenje, sme se reči, da splošna miroljubna volja se ni še nikoli pokazala tako impozantno, brez vsakega dvoma, kakor ravno letos. Voditelja zunanje politike v Avstro-Ogrski in Italiji sta našla pri svojem sestanku že gotovo sliko. To je slika odkritosrčnega, tesnega prijateljstva med Avstro-Ogrsko in Italijo v trdnih okvirih trozveze.

Rim, 23. avgusta. Javno mnenje v Italiji z veseljem pozdravlja sestanek med ministroma Ährenthalom in Tittonijem, ker vidi v tem popolno soglasanje obeh držav v vseh svetovnih vprašanjih, posebno glede Balkana. Iz dosedanjih dogovorov se da konstatirati: 1.) da je bilo razmerje Italije vključ njene razmerje z Angleško napram trozvezi vedno strogo korektno (?); 2.) da ste Avstro-Ogrska in Italija glede Balkana popolnoma edini; 3.) da je splošni položaj v Evropi zadovoljiv ter ni povoda za kakršnokoli vznemirjenje.

Zahteve in pridobitve Poljakov.

Lvov, 23. avgusta. Na velikem shodu poljske ljudske stranke so izjavljali poslanci te stranke, da bo njihov klub v državnem zboru postal sporazumno s kmečkimi poslanci vseh drugih narodnosti in da je pričakovati radikalnih sprememb kmečkjskega zakonodajstva. Posebno bodo zahtevali kmečki poslanci znižanje vojaške službe, zmanjšanje sodnih instanc in zavarovanje kmetov za starost in onemoglost. — V poljski klub ljudska stranka ne stopi.

Namestništvo je izdalo naredbo vsem orožniškim poveljnikom, da je uradno javljenje zapnapej v poljskem in ne nemškem jeziku. Nemščina se sme rabiti le še v občevarju med poveljstvi samimi.

Madžarska politika.

Budimpešta, 23. avgusta. V koaliciji je nastala zelo resna kriza. Ljudska stranka izstopi v naj-

krajšem času iz koalicije. Član ljudske stranke posl. Zboray je napisal nedavno zelo oster članek proti neodvisni stranki, za kar mu je podpredsednik državnega zbora Rakovszky brzojavno čestital. Rakovszky vsled tega ne bo več izvoljen za podpredsednika. Vendar pa koalicija ne razpade, ker tega ne pripusti krona, dokler koalicija ne izpolni pogodbe, ki jo je sklenila svoječasn s krono.

Vodstvo romunske narodne stranke se je brzojavno pritožilo na cesarja proti ministru notranjih del, ki vkljub opetovanim prošnjam in pritožbam še vedno dopušča orožnikom in upravnim uradnikom, da po svoji volji terorizirajo Romune.

Ogrski državni zbor bo imel dne 10. oktobra formalno sejo. Kmalu nato se staro zasedanje zaključit ter se otvori novo. Minister notranjih del predloži zakonske načrte o ustavnih garancijah, ki že imajo cesarjevo pedsankeljo. Potem pridejo na vrsto nagodbni zakoni in proračun za leto 1908.

Veleizdaja v Črni gori.

Dunaj, 23. avgusta. Nemskim časopisom se poroča iz Kotora, da so dosedaj v Črni gori zaprli pet desetletjev večine v bivši skupščini in 18 častnikov. Zapiranje bivših poslancev se nadaljuje. Ustava se baje kmalu prekliche, ker se je knez Nikola prečikal, da bi združevanje parlamentarizma pokopalo črnogorsko državo. Posebno hudi so na cetinskem dvoru proti srbskemu prestolonasledniku, ki baje pospešuje veleizdajsko velikosrbsko agitacijo v Črni gori.

Bolgarija in Turčija.

Sofija, 23. avgusta. Pri bolgarskem vladnem jubileju bo zastopal sultana poseben turški dostojanstvenik, ki bo obenem povabil kneza Ferdinandu v sultanovem imenu, naj pride obiskat sultana v Carigrad.

Vstaši v Macedoniji.

Dunaj, 23. avgusta. Grška vlada se je vendar ustrašila složnega nastopa vseh veselih zaradi njenih čet v Macedoniji. Prejšnje čase je na vse take opomine odgovarjala, da ne more biti odgovorna za čete, ki se ustanavljajo izven njenega ozemlja. Sedaj pa vidi, da mislijo veseleši resno, posebno resno pa turško vojaštvo, ki je zadnje čase več grških čet temeljito pokončalo. Zato je grška vlada diplomatskim potom naznanila, da je ukrenila vse potrebno, da zabrani posameznim sumljivim osebam ali celim četam prestop čez mejo v Macedonijo. Nadalje je ukazala vsem grškim častnikom, ki se mude v Macedoniji, naj se takoj vrnejo. Ako se bo ta ukaz izvedel, bo storjen velik korak za pomirjenje Macedonije, ker grški častniki so bili v prvi vrsti, ki so se z vnmom in patrijotičnim navdušenjem posvečali organizaciji in vodstvu vstaških čet, tembolj, ker so jih doma za to proslavljali za junake ter so dobivali celo svojo plačo. V najnovejšem ukazu pa grozi grška vlada, da se bo vse častnike, ki se na ta poziv ne vrnejo, takoj v svojo domovino, smatralo za begune.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 23. avgusta. Iz obravnave, ki se sedaj vrši tajno pred vojnim sodiščem proti zarotnikom, ki so hoteli umoriti carja in generala Trepova, so se zvedele sledeče podrobnosti: Lansko poletje se je seznanil kozak carske straže Rati-mov s sinom načelnika brzojavnih uradov v carski palači Raumov. Ta je skušal pregovoriti kozaka, naj se carska straža spunta, zgrabi carja ter ga privede v državno dumo, obenem pa naj umore generala Trepova. Kozak je obvestil o razgovoru svojega ritkojstra Perepelovskega, nakoaj je dobil kozak ukaz, naj nadaljuje občevarje z Raumovom, toda ta se je preselil iz Peterhofa v Petrograd, vsled česar je bilo kozaku mogoče šele letos v februarju nadaljevati znanstvo z njim. In takrat je Raumov skušal kozaka pregovoriti, naj umori carja. Obnem ga je izpraševal o carjevih navadah ter prosil kozaka, da mu je narisal načrt Babelovskega parka pri Carskem selu, kjer se car navadno sprehaja. Raumov je povedal, da mu bo v tem parku mogoče umoriti carja, ako se preobleče za finsko kmetico. Nadalje je vprašal, kje je mogoče dobiti velika kneza Nikolajeviča in Aleksandroviča ter ministrskega predsednika Stolipina. Dogovorila sta se za tajno parolo, s katero bo mogel kozak priti v družbo zarotnikov. Teden pozneje je res dobil kozak vabilo, naj pride v določeno stanovanje v Petrograd. Pismo je pisala vzgojiteljica v liceju Antonija Eme. Tam sta bila razun zakonskih Eme še neka Ana Pigiti in načelnik zarote Purkin. Kozak je povedal, kje je carjeva pisarna, nakoaj je Purkin pripomnil, da je treba v spodnji sobi vreči bombo, ki carja ubije. Teden

pozneje je povedal Purkin na setan-ku, da se ne misli na atentat proti carju, temuč le proti velikemu knezu Nikolaju in ministrskemu predsedniku Stolipinu. Kozaku so naročili, naj brzojavno naznani zarotniku Fedosjevu, ako bo prišel kateri imenovanih dveh v Petrograd. Dočim se je kozak z zarotniki dogovarjal, je tajna policija opazovala zarotnike ter izvedela vedno nove člane, in sicer za plemiča Kološovskega, meščana Bibergala, odvetnika Tarazova in Ciabrova, za več žen, dijakinj itd. Pozneje je tajna policija z brzojavko kozaka razun dveh zarotnikov vse polovila. Dva zarotnika so že poprej usmrtili, med njima nekega Štifartja. Razun Raumova taje vsi zarotniki.

Varšava, 23. avgusta. Med vojaštvom sibirskega voja se širi punt. Nedavno je 400 vojakov na mandžurski meji imelo na prostem revolucionarno zborovanje. Razganjat jih je prišel bataljon streleev, nakoaj so revolucionarji zbežali v vojašnico ter se zabarikadirali. Začelo se je pravcato obleganje ter se je vso noč streljalo. 18 upornikov je ubitih, 35 pa ranjenih. Ostali so se zjutraj udali, ker jim je zmanjkalo patron. Vse so zaprli. Ponoči so se spuntali vojaki drugega oddelka, vlomili v ječe ter vsi skupaj pobegnili preko kitajske meje.

Moskva, 23. avgusta. Blizu kopališča Sestreva so roparji napadli vlak, oropali potnike ter vzeli iz blagajne 14.000 rubljev. V boju je bilo ubitih več potnikov. Roparji so ušli.

Punt v Maroku.

Pariz, 23. avgusta. Marokanci skušajo skoraj vsako noč vdreti v Casablanca. Poskušali so zid preplezati, toda vojne ladje razsvetljujejo mesto z električnimi reflektorji. Francosko vojno ministristvo odpošlje v Casablanca oddelek vojaških zrakoplovcev s šestimi zrakoplovi.

Dopisi.

Iz Ilirske Bistrice. Danes 18. t. m. sta praznovala »Prostovoljno gasilno društvo« in »Čitalnica« otvortev svojega lastnega društvenega doma. Ob 4. uri zjutraj so nam naznanili topiči pričetek slavnostnega dneva, ob 5. uri zjutraj nas je izvabila godba z budnicami iz doma k sprejemu gostov iz Jelšan, Jušič, Sapjan, Opatije, Voloske, Reke, Sušaka, Trsta, Postojne, Rakeka itd. Pod spremstvom godbe smo odkorakali na slavnostni prostor v sredi Bistrice, pred društveni dom. V sredini prostora — ozaljšanim z zelenjem in cvetjem, je bil postavljen oltar, kjer je celebriral gospod dekan dr. J. M. Kržišnik na prošnjo gasilnega društva slavnostno sv. mašo, obenem cesarsko mašo, pri obilni udeležbi vseh krogov; pri maši so peli domači bistriški peveci zbrani v »Bistriški Vili«, ki so danes prvič javno nastopili pod spretnim vodstvom g. davnega pristava Perneta. Po končani maši je blagoslovil g. dekan dr. Kržišnik društvene prostore; na govorniški oder je pa stopil g. Anton Carli, notarski substitut v Ilirski Bistrici, ter nam v kratkih jednatih obriših očital zgodovino obeh društev, smotre, katere zasledujeta, razložil pomen preustrojitve čitalnice in javno čitalnico in ljudsko knjižnico ter vzpodbujal in ognjevitih besedah navzoče ljudstvo, da se posluži v obilni meri ugodnosti, katero jim ponuja čitalnica. Zeleč, da bi društva, obhajajoča današnjo slavnost, tudi čuvala, ohranila in razširila svoj dom in ideje, na podlagi katerih se je osnoval, končal je gospod govornik svoj slavnostni govor med frenetičnim aplavzom zbranega ljudstva. Predsednik čitalnice, gospod Vinko Sket, se je zahvalil imenom obeh društev vsem navzočim za obilno udeležbo in je objubil imenom zgorajnjih društev čuvati društveni dom ter delati na to, da se izpolnijo nade, ki so se stavile v otvoritev novega doma in v moderno osnovno obeh društev. S tem je bil končan oficialni del; čas do 3. ure popoldne je porabila večina dragih nam gostov in ogledovanje naše vasice in nje naravnih krasot, kakor tudi v ogledovanje naših industrialnih in obrtnih podjetij, parnih opekarov v Mali Bukovici in Kosezah, tovarne testenin Žnidaršič in Valenčič, čebelnjaka g. Antona Žnidaršiča, ki je privlekel mnogo interesentov, tvornice usnja prej tvrčka Valenčič in drugi, zdaj last g. Andreja Žnidaršiča, tvornice sodavice in drugih abstinentnih pijač, P. Ličan, vodovodnih naprav, parne žage g. Josipa Samsa in drugih podjetij, ko se je za blizala 3. ura, začetek ljudske veselice, so došli naši bližnji sosedje iz istrskega Podgrada, s pevskim društvom »Gorska Vila« na čelu, ter prijatelji naših društev iz Bitinji, Prema, Košane, Nove

(Dalje v prilogi).

Sušice, Knežaka, Zagorja, vsi z vozovi, tako, da je bil obširni slavnostni prostor popolnoma zaseden. Kmalu se je razlegalo pred društvenim domom ubrano petje; izborni gg. pevci iz Zagorja in Knežaka so se menjavali s prekrasnim mešanim pevskim zborom Podgradske »Gorske Vile«, kateri nas je v vsakem oziru presenetil s svojim dovršenim nastopom pod vodstvom gospoda pevovodje Grma. Škoda, da ga mlado pevsko društvo že izgubi, ker je g. Grm baže enagžiran za ljubljansko gledališče. — Vmes pa se je vrtila v plesu mladina pri zvokih izborne narodne godbe »Lira« iz Sv. Križa pri Trstu. Ni manj živahno ni bilo vrvenje pri paviljonih, kjer je naš nežni spol pod vodstvom gospe Kagerje kot predsednice damskega odbora ter gospa: Domladišve, dr. Grassellijeve, Hodnik-Bisailove, A. Ličanove, Fran Samsove in Drag. Valove skrbel za telesni blagor vseh lačnih in žejnih gostov prav izborne. Steklenice vina, pivo, šampanjce in tudi pokalice, so kar izginjevale; slaščičarnar, klobasarja, in »Tutti-frutti-mož« so morali se pred večerom ostaviti svoje delovanje, ker jim je zmanjkalo robe. Šele o ranem jutru je nehala splošno veselje. Upajmo, da ostane ta dan vsem gostom in domačinom v dobrem spominu, zadnjim tudi v vzpodbujbo, da ne opuste pričete dela ter namen društvenega doma — biti središče družabnemu, izobrazbo razširjajočemu delu!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. avgusta.

Svetovni kongres »Svobodne Misli« v Pragi. Udeležba na tem kongresu bo velikanska, kolikor se že sedaj da soditi po došlih prijavih. Najdostopnejše bo seveda zastopan češki narod, ki pošlje na kongres zastopnike vseh slojev in stanov. Dosedaj se je prijavilo 13 mestnih občinskih zastopov, 51 učiteljskih društev, 21 Sokolskih društev, 15 akademskih društev in 80 drugih društev. Razen teh se je prijavilo sedaj 25 poslancev, pisateljev in časnikarjev, 13 profesorjev, 16 odvetnikov, 17 inženirjev in 147 uradnikov. Češko društvo pošlje na kongres 60 zastopnikov in izmed teh bodo 3 nastopile na kongresu kot govornice. Pripravljani praški odbor se nadeja, da bo na kongresu častno zastopani tudi slovenski narod, predvsem, da bodo zastopana vsa slovenska svobodnomiselna akademična in druga društva. Vsa potrebna pojasnila daje in sprejema prijave: Sekretariat »Svobodne Misli«, Kraljevi Vinogradi, Korunni 6.

Klerikalna hudobija. Črevljarški mojster g. Zamljen je postal insolvent. To je nesreča, ki lahko zadene vsakega trgovca in obrtnika, če nima premoženja, posebno če mora — kakor črevljarji — mnogo kreditirati. Ali je g. Zamljen postal insolvent po nesreči ali po lastni krivdi, to se šele dožene. Danes še ne more nihče tega vedeti in zato more samo brezmejna hudobija izrekat sume. To pa je storilo glasilo ljubljanskega škofa. »Slovenec« je priobčil s pravo farško hudobijo pisano notico, v kateri pravi, da utegne imeti g. Zamljen opravka z državnim pravičinstvom. Stori je to, ker je g. Zamljen naprednega mišljenja. Rad bi ga osumnili pri ljudeh in pri oblastvih. Taki prijatelji obrtnikov so klerikalci! To smo mi liberalci vendar drugačni ljudje. Ni dolgo tega, kar je neki klerikalni svetnik trgovske in obrtne zbornice prišel ne le v konkurz, nego je bil tudi zaradi goljufive krize zaprt, a mi smo molčali o tem, ker mu nismo hoteli škodovati za nadaljnje življenje, ker vemo, kako težak je boj za kruh, posebno za obrtnika, ki je prišel v nesrečo. Sicer pa je še vedno dobro znamenje, če človek, čim postane insolvent, stori v postavi predpisane korake, kakor je storil Zamljen. Poznamo pa klerikalne prvake, ki so voditelji svojih konsumov učili in silili falsificirati bilance, tudi ko so bili konsumi že insolventni, ki so torej učili in silili ljudi v goljufijo in je le posebna sreča in milost bila vzrok, da jih državno pravičinstvo ni prijelo za vrat. Capito?

List narodno-naprednega dijaštva. V Celju je jel izhajati nov list »Svoboda« kot glasilo »Organizacije narodno-naprednega dijaštva«. »Svoboda« izhaja 15. vsakega meseca. Program novega lista in nove dijaške organizacije je obsežen v tehle točkah: 1. Organizacija svobodnomiselnega narodno-naprednega dijaštva ima namen, politično in znanstveno organizirati na svobodnomiselni, narodno-napredni podlagi vse slovensko dijaštvo brez razločka. Vsak član naše organizacije se mora seznaniti s temeljnimi nauki znanosti in s programi vseh slovenskih strank. 2. Izobrazbo, ki sloni na neovrgljivih resnicah novodobne vede, izobrazbo, ki

nas vodi do napredka in svobodnega prepričanja, hoče ta organizacija gojiti in pospeševati pri svojih članih. Zato hoče pospeševati ustanavljanje raznih knjižnic in izobraževalnih klubov. 3. Da pa je zdrav duh, mora biti tudi zdravo telo. Zato priporoča organizacija svojim članom, da pridno telovadijo in se po svojih sredstvih in ob možnih prilikah udeležujejo planinskih družb. 4. Organizacija nalaga svojim članom dolžnost, da odločno kažejo pred svetom svoje prepričanje in delujejo po možnosti na to, da se uresničuje in širi svobodnomiselna in napredna ideja med narodom. Zato zahteva od vsakega svojega člana, da zlasti o počitnicah tolači svojim domačim ideje naprednih strank. Priporoča naj svojim ljudem dobre na podlagi naprednih idej spisane knjige in časopise narodno-naprednih strank. 5. Ker hoče naša organizacija vzgojiti dobre in koristne narodne delavce, zato ne more jemati v svoje okrilje dijakov, ki jim je ideal klerikalizem, našemu narodu najhujši nasprotnik in škodovalec. Vse druge dijake, ki se oklepajo napredne ideje, pa kliče in vabi naša organizacija za svoje sotrudnike in soboritelje k značajnemu in odločnemu, a neizprosnoemu boju proti mračnjastvu in nazadnjaštvu in k vztrajnemu in krepkemu delu za korist, prosper in blagor celokupnega slovenskega naroda. 6. Zahtevamo od svojih tovarišev, da vstopijo v naša narodno-napredna akad. društva. »Triglav«, »Sava«, »Ilirija« in da v njih uresničuje ideje, ki si jih je napisala organizacija na svoj prapor. Kdor hoče kaj prispevati za vzdrževanje novega dijaškega lista, naj pošlje svoj prispevek na naslov: »Svoboda« poste restante Celje.

Napredni politični shodi na Stajerskem. Poslanec Vinko J. Ž. v. n. k. priredi shod volilev 1. septembra pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu, 15. septembra pa v Misljnu. Poslanec Fran R. o. b. k. sklicuje shod volilev 8. septembra pri Sv. Jurju ob Taboru.

Srbskim in češkim gostom na čast je priredilo »Slovensko učiteljsko društvo« v Ljubljani prijateljski večer v hotelu »Južni kolodvor«. Večera se je udeležilo nad 50 učiteljev in učiteljic. V imenu »Slovenskega učiteljskega društva« je pozdravil srbske in češke goste predsednik g. Juraj Režek ključ jim iskren dobro došli. Na pozdrav sta se zahvalila za Čeha g. Skala, za srbske učitelje in učiteljice pa predsednik »Srbskega učiteljskega združenja« g. Jovanović. Govorili so še nato Čeha g. Hajný z Moravskega in Schuster s Češkega ter Slovenci gg. Gangl, Pesek, Cvahte in Likar. Vsi govorniki so naglašali potrebo vsestranske solidarnosti med slovenskim, zlasti jugoslovanskim učiteljstvom ter bodrili tovariše za vztrajno delo za prosveto in napredek društva. — Danes dopoldne so prišli slovenskemu učiteljstvu v goste še hrvatski in bolgarski učitelji.

Najnovejša slovenska specialiteta so modrijani, ki imajo pogum — lahko bi se reklo predrznost pisati javno o stvareh, o katerih niti pojma nimajo, bodisi da nastopajo s samostalnimi projekti, bodisi, da le kritikujejo delovanje drugih. Res je, da več oči več vidi in da je javna diskusija vedno koristna, toda to velja samo za ljudi, ki o dotični stvari kaj vedo in jo razumejo. Smešno pa je in tudi škodljivo, če govore ljudje o stvareh, o katerih niti pojma nimajo, o katerih se jim niti ne sanja. Letos na spomlad smo na pr. v »Našem Listu« čitali dolge članke o slovenskem gledališču. Tam so bili podani vsakovrstni nasveti, kako bi se moglo naše gledališče postaviti na trdno finančno stališče. Seveda se je hitro izkazalo, da nimajo ti nasveti prav nobene realne podlage, da je bilo vse to pisano brez premisleka, brez ozira na dejanske razmere. Zdjaj enkrat se je isti »Naš List« vnovič oglašil s »samostalnim predlogom«. Ker pri gledališču ni imel sreče, hoče rešiti družbo sv. Cirila in Metoda. Na krožniku ji je ponudil letnih 15.000 K, kar vzeji jih je treba. Projekt je nad vse preprost in le čuditi se je, da ni že prej nihče prišel na to misel. Narodne pivovarne naj se zavežejo, da bodo od hektolitra piva dajale po 1 K družbi sv. Cirila in Metoda — narodni gostilničarji pa naj točijo samo pivo iz teh pivovaren. Res velikanska misel. Odraniti je le nekaj »malih« težav. Kakor znano so gostilničarji z malimi izjemami v denarni odvisnosti od pivovaren. Navadno posodi pivovarna gostilničarju toliko denarja, da more začeti svojo obrt, in ta dolg mora gostilničarja vse svoje življenje. Dalje odplačujejo gostilničarji pivo tako, da so vedno pivovarni kaj dolžni. Gostilniška obrt dandanes pač ni to, kar je bila nekdanj. Preveč je gostiln in zato izhajajo gostilničarji dandanes le jako težko. Če hoče kaka pivovarna prevzeti gostilničarja od druge

pivovarne, mu mora dati denar, da poravnava svoj dolg pri pivovarni, od katere se hoče ločiti. Velike pivovarne, ki imajo dosti kapitala, te morejo tako delati, druge pa ne. To je tudi vzrok, da se narodne pivovarne ne morejo razviti. Velike pivovarne dovoljujejo odjemalcem vse mogoče stvari, da jih privežejo nase in da onemogočijo malim pivovarnam konkurenco. Odslej bo odvisnost gostilničarjev še hujša, kartel pivovaren bo kratkoma onemogočil gostilničarju, da bi se ločil od ene pivovarne in bi šel k drugi. Če bo nehal jemati pivo od ene pivovarne, mu ga druga ne bo smela dati. Gostilničar sploh piva ne bo dobil, če ne bo pariral kartelu. Edina pivovarna Auerjevih dedičev se še vojskuje zoper ta kartel, ki so ga zamislile velike nemške pivovarne — a če bo mogla vojno zdržati proti združenim konkurentom, je drugo vprašanje. Upamo, da bodo modrijani okrog »Našega Lista« znali svetovati, kje naj družba sv. Cirila in Metoda dobi denar, da bo izvela njih projekt. Kajti narodne pivovarne niso v stanu osvoboditi gostilničarje iz odvisnosti od velikih tovarn. Morda pa porečejo ti modrijani, da tega ni treba in da bo zadostoval, če bi narodne pivovarne od tistega piva, ki ga zvare plačevale, po 1 K od hektolitra vsakega družbi sv. Cirila in Metoda. Prav. V tem slučaju naj nam modrijani le pojasnijo, kako bodo narodne pivovarne zmagale konkurenco, če jih bo vsak hektoliter veljal krono več, kakor druge pivovarne. Na gostilničarje tega izdatka ne bodo mogle zvaliti, ker ga ne more prevzeti, kvečjemu, če bi ga zopet zvalil na konsumenta, ki pa se podražanju piva ne bo vdal, dokler bo drugo pivo cenejše. Sicer pa kažejo praktično izkušnje, da s tem projektom ni nič. Vrla narodna pivovarna Auerjevih dedičev, ki vari izborno pivo, bi lahko vedela o tem kaj povedati. Projekt »Našega Lista« je kratkoma neizvedljiv. Mogoče je končno doseči, da bi kaka pivovarna kaj dajala družbi sv. Cirila in Metoda, a to bi je dajala iz svojega žepa, kakor dajemo vsi vsak po svojih razmerah, kot kupčijska uredba, kakor je trgovina z žvlgalnicami in s kikirjo, je pa to absolutno izključeno. Pisati take stvari brez ozira na dejanske razmere, ni samo bedasto, marveč škodljivo. Ljudje, ki še manj vedo, kakor modrijani »Našega Lista« bodo rekli: Saj res, kaj pa družba sv. Cirila in Metoda vedno berači, ko ji je treba le roke iztegniti in imela bo tisočake. Da to ne bo v korist družbe, je pač umevno. — Druga vrsta modrijanov, ki so naša najnovejša specialiteta, so ljudje, ki imajo toliko previdnosti, da ne hodijo na dan s samostalnimi projekti glede stvari, o katerih ničesar ne razumejo, pač pa se grede velike kritike. Nevednost se seveda tudi tu hitro izkaže. Naj navedemo le en sam izgled. Glasilo »Slovenske gospodarske stranke« je posvetilo nekaj besed »Zadružni zvezi«, ki se snuje za Kranjsko. Malo je bilo besed, a še te razodevajo veliko nevednost. Smisel tega modrovanja »Slovenske gospodarske (!) stranke« je: Še ni finansirana hotelska družba »Triglav« in že se snuje »Zadružna zveza«, ki je prenapljena, ker je precej nevarna stvar, začeti zidati hišo pri strehi. Napravite najprej dober temelj, potem bo samoobsebi zrastle poslopje. — Oj ti ljuba nevednost gospodarske stranke o gospodarskih stvareh. Nekaterim se zdi nevednost, ki se zroali v tej izjavi »gospodarske stranke« prevelika in vsled tega mislijo, da je navidezna in da hočejo ti modrijani le škodo delati. Pa to se nam ne zdi verjetno, nego smo prepričani, da so te kritične cvetke vzrastle iz gole nevednosti. Triglav« in »Zadružna zveza«! Triglav« je hotelska družba, je podjetje, kjer posameznik svoj denar riskira, »Zadružna zveza« pa bo le centrala obstoječih zadrug, ki bo imela revizijo in to bo oskrbovala izravnava ne razpoložljivih denarnih sredstev, pri kateri pa nihče nič ne riskira. Triglav« je podjetje, »Zadružna zveza« pa bo v bistvu administrativna uredba, kajti da bi se spuščala v špekulacije, je izključeno. Nevarna stvar je, začeti zidati hišo pri strehi modruje gospodarska stranka. Tako modrost! Kaj gospodarska stranka ne ve, da so največje, najboljše posojilnice na Kranjskem v naprednih rokah, da so bile doslej pri celjski zvezi, a da jih je potreba napotila, da si ustanove lastno centralo? Temelj se je delal celih 30 let in iz tega temelja je samo ob sebi zrastle poslopje »Zadružna zveza« imenovano. »Zadružno zvezo« se pravzaprav le postavi streho na jako čvrsto trdno poslopje, na zadruga na Kranjskem, ki nečejo biti v odvisnosti od klerikalcev. Če je gospodarska stranka celo o takih gospodarskih stvareh tako nevedna, kakor se je izkazala s to kritiko, potem jo je le pomilovati. Njeni modrijani in kritiki lahko podajo roko modrijanom »Našega Lista«.

V ostalem pa je to, da je pri nas sploh mogoče, javno razlagati take stvari, kakor smo jih ožigovali v predstojeh vrstah, le dokaz intelektualne zaostalosti na Slovenskem. Povsod izhajajo listi različnih frakcij in različnih struj in na tem ni nič škodljivega, ali bedasti bi taki listi pri nas tudi ne smeli biti.

Zaveza avstr. jugoslov. učiteljskih društev ima svojo XIX. glavno skupščino dne 24., 25. in 26. avgusta v Radovljici. I. V soboto, dne 24. avgusta: 1. Ob 1.08. uri popoldne ob prihodu vlaka iz Ljubljane sprejem na kolodvoru v Radovljici. Došle skupščinarje pozdravita mestni župan radovljiški in predsednik »Radovljiškega učiteljskega društva«. 2. Takoj po sprejemu sestanke v hotelu »Kunstelj«, kjer zvedo za prenočišča oni, ki so se zglasili zanj. 3. Ob 2. uri seja upravnega odbora v šolskem poslopju. 4. Ob 3. uri zborovanje delegacij v šolskem poslopju v risarski dvorani. II. V nedeljo, dne 25. avgusta: 1. Ob 9. uri predpoldne glavno zborovanje v šolskem poslopju v risarski sobi po sporedu, ki ga določijo delegacije. 2. Ob 1. uri popoldne banket. (Kuvert brez pijače tri krone.) 3. Po banketu izlet na vozovih na Bled. III. V ponedeljek, dne 26. avgusta: Ob 5.27. uri zjutraj se odpeljejo z blejskega kolodvora oni, ki napravijo izlet v Gorico in Trst; ob 8.48. uri predpoldne pa oni, ki izlete na Korosko in si ogledajo Celovec, Vrbsko jezero, Beljak, Trbiž. Za skupščino so zglasene sledeče razprave: 1. Slovensko združništvo in sodelovanje učiteljstva pri njem. Poroča gosp. Vlado Pušenjak, potovalni učitelj, ki ga določila v to sl. Zadružna Zveza« v Celju. 2. Neizmerenost prostora in časa, poročevalec g. Henrik Schreiber. 3. Roditeljski večeri, poročevalec g. Jakob Dimnik, nadučitelj v Ljubljani. 4. Naše šolstvo, poročevalec g. Janko Likar, učitelj v Ljubljani. 5. Poročilo o postopanju delegatov glede snovanja avstr. slovenske učiteljske zveze, poročča gosp. Drag. Pribil, c. kr. okr. šolski nadzornik na otoku Krku. 6. Na delo med ljudstvo! Govori gosp. Anton Pesek, učitelj v Narapljah pri Ptujski gorji.

Gostinčar in krščanski nauk. Preteklo soboto je osredil Joža Gostinčar s svojo navzočnostjo Maribor ter prodajal svojo modrost v tamkajšnjem Korosčevem »Kat. izobraževalnem društvu« No, kakor se kaže, Gostinčarjevo ime nima baš privlačne sile, zakaj napovedanega shoda se je udeležilo jedva 50 mož, a še te je moral Korosčev podrepnik Leskovar z velikim trudom nagnati skupaj! Ko je Gostinčar prišel med nje, je nastala v dvorani velika veselost in slišali so se vzklci: »Kaj ta pedenjčlovek bo nam govoril! Saj se mu na obrazu bere, da zna komaj do 100 štetil! Oža Gostinčar je brezdvoma zapazil, da zbijajo poslušalci iz njegove osebe šale in dovtype, zato jim je hotel imponirati s svojim govorom. Za temo si je izvolil starostno zavarovanje delavcev. Zavil si je brke, odprl usta in jel govoriti o ustvaritvi sveta, kako je moral poganski Rim ukloniti tilnik sv. Petru, kako so se galilejski ribiči razkropili po svetu in ga podjarmili. Poslušalci so kar odpirali usta, tako jim je imponirala Gostinčarjeva učenost. In ko je mož jel s citati iz sv. pisma dokazovati zahtevo po starostnem zavarovanju delavcev, so zborovalci kar strmeli nad to presenetljivo bistrumnostjo slovenskega odrešenika. Ko je videl, da je vse fascinirano od njegovega bistrumnega govora, je jel dokazovati, da delodajalci kradejo delavcem zaslužek, ker jih ne dajo zavarovati za starost, in z veliko emfazo in s povzdignjenim glasom je vzklknul, da to ni samo greh zoper posvetno postavo, ampak tudi zoper 4. božjo zapoved, ki pravi: »Ne kradi!« Ko je očka Gostinčar spregovoril te besede, je nekdo glasno zaklical: »Oha! Bog sam ve, zakaj je ta nedolžni klic spravil tako z ravnotežja gospoda državnega poslanca! Obledel je, jel je ječljati in kar na vrat na nos je hitel končati svoj fulminantni govor. In ko so se zborovalci razhajali, so se začudeno spraševali: kaj pa je prišlo nakrat govorniku, da je mahoma obledel kakor stena in postal tako nervozen, da ni niti mogel prav končati svojega govora? Majali so z glavo in ugalili: Ej, mali mož je bil v zadregi, da je javno pokazal, da on kot katoliški poslanec ne zna krščanskega nauka in da niti ne ve, da četrta božja zapoved pravi: »Spoštuj očeta in mater,« ne pa »Ne kradi,« je rekel eden, drugi pa je pomeljnivo mežikal in šepetal skrivnostno svojim tovarišem ua uho: »Kaj vam pravim, dečki, to je vest, vest!« Ne vemo, kaj je hotel s temi besedami povedati mariborski delavec, zato prepuščamo te besede v premišljevanje gospodu Joži Gostinčarju samemu!

II. shod narodno-radikalnega dijaštva se vrši letos v Celju

od 5. do 8. septembra t. l. po temle sporedu: 5. septembra zvečer: Redni letni občni zbor akad. fer. društva »Prosveta«; 6. septembra ob 8. uri dopoldne: Konstitucija predsedstva in določitev poslovnega reda shoda. Na to se vrše sledeča predavanja: 1. Od tržaškega shoda do danes. 2. Jugoslovanska ideja in slovensko dijaštvo. 3. Naše stališče napram dvojnemu vprašanju. Ob 3. uri popoldne zboruje dijaško-socijalni odsek, ki bo razpravljalo o naslednjih vprašanjih: 1. Alkohol, nikotin, spolno vprašanje. 2. Telesna vzgoja, sokolstvo in socialna vzgoja. 3. Dijaska higijena. Nato se vrši 4. debata o dvojnem vprašanju. Zvečer ob 9. uri zboruje organizacijski odsek. Dne 7. septembra ob 9. uri dopoldne se vrši II. plenarno zborovanje: 1. Narodna obramba. 2. Svobodna šola. Ob 3. uri zboruje šolski odsek: 1. Slovenska visoka šola. 2. Srednje šole. 3. Žensko šolstvo. 4. Strokovno šolstvo. Nato se vrši 5. Debata o svobodni šoli. Zvečer ob 8. uri komers. 8. septembra ob 9. uri dopoldne se vrši zaključno plenarno zborovanje, popoldne pa izlet v Zalec.

Imenovanje. Okrajna glavarja Ivan Tekavčič v Krškem in Ivan Kremenšek v Logatcu sta imenovana za deželnovladna svetnika, finančni svetnik dr. Adolf pl. Wenko pa za višjega finančnega svetnika pri finančni prokuraturi v Ljubljani.

Imenovanje. Gozdni komisar Oton Paul v Ljubljani je imenovan za okrajnega gozdnega tehnika v Postojni.

Iz zemljemerske službe. Geometer Ant. Grubišič je premečen iz Ljubljane v Trst, nadgeometer Roger Bassin iz Vipave v Ljubljano, geometer Adolf Binder iz Ljubljane v Logatec, geometer Jos. Kerner iz Ljubljane v Vipavo.

V stalni pokoj so stopili: davkar Nikolaj Mazuran na Brdu, davkar Ant. Kuralt v Senožečah in davčni kontrolor Jos. Zazula v Idriji.

Simon Gregorčičovo javno knjižnico in čitalnico v Vegovih ulicah št. 2 je obiskalo tekem preteklega tedna, t. j. od 17.—23. avg. skupno 485 oseb. Povprečni obisk je tedaj znašal po 70 oseb na dan.

V proslavo šišenskega komarja priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« jutri 25. t. m. na Koslerjevem vrtu veliko vrtno veselico pod naslovom »Komarjev semenj«. Kdor čišla stare običaje in med temi odiranje šišenskega komarja, mu bode gotovo dana najlepša prilika na tej veselici, da bode lahko vsak po svojem okusu komarja kar najsvečeneje odr. Spored, kateri je zelo obsežen in jako skrbno sestavljen jamči, da bode vsakomur na razpolago vsakovrstnega razvedrila, tako duševnega kakor za srce in želodec. Slavna »Društvena godba« bode proizvala same slovenske komade. Petje društvenega zbora, katero je znano kot dovršeno, bode pa že vsled izbranih pevskehih točk prav zanimivo. Komur bode pa ljubo poslušati se srečolova, mu gotovo tudi boginja Fortuna izkaže svojo naklonjenost in to ker ima mnogo in krasnih dobitkov pripravljenih. Da pa plesateljini mladini ne odrevne noge, bode pa že za to skrbela v nalašč za to najeta domača godba. Tudi več zrakoplovov bode odplulo, kateri ponese s sabo kosti odrtega komarja. Šaljiva pošta bode pa vsakih 5 minut funkcionirala, da bode vsakomur dana prilika svoje srčne želje in pozdrave kar najhitreje svojemu bližnjemu sporočiti, ter tudi zaželjeni odgovor prejeti. Komarjeva borba bode pa le bolj odraslim in mladini v zabavo, v tem ko bode za otroke z raznimi otroškimi igrami skrbljeno. V mraku se bode pa streljalo, rakete spuščalo, ter zažigal razni umetalni ogenj. Začetek veselice ob 4. popoldne. Vstopnina 40 v. za osebo, otroci do 10. leta so vstopnine prosti. Vsak kdor ljubi dobro in neprislusjeno zabavo, naj nikar ne zamudi priti jutri na »Komarjev semenj«.

Redek jubilej. Metteur-en-pages našega lista g. Fran Hribar slavi danes petindvajsetletnico, odkar je nastopil to težavno in odgovorno službo. Vrlemu možu, pod čigar rokami se je takorekoč razvijal »Slovenski Narod« iz malih neznanjih začetkov v za naše razmere velik list, izrekamo tudi mi ob redkem jubileju 25letnega naporenega dela na tem mestu svoje iskrene čestitke.

Spomneniki slovenskim junakom. Piše se nam: V »Slov. Narodu« od 19. t. m. se vpraša, kdaj bodo postavili Slovenci spomnenike svojim v Bosni padlim junakom? Iz zanesljivega vira se nam poroča, da se že delj časa vršijo v ta namen priprave, ki bodo kmalu dozorele. 17. pešpolk je že zagotovil v to svrho vsoto 1000 kron. Skrbelo se bo, da bodo ob tridesetletnici bosenske zasedbe spomneniki že stali na bojščih pri Rogelju, Jajuni in na livanskem pokopališču ter oznanjevali popotnikom in

obiskovalcem teh krajev, da so tu izkrevale ali pomrli slovenski junaki. **„Prosveti“** so darovali od 20. do 24. t. m.: Gosp. Niko Lenček, c. kr. notar in župan v Škofji Loki 10 K; g. Al. Schrey, poštar na Jesenicah 2 K; g. dr. Karol Triller, odvetnik v Ljubljani 50 K; g. Emil Orožen, c. kr. notar v Kamniku 4 K; gosp. ces. svetnik Ivan Murnik v Ljubljani 10 K; gospod Mirko Gruđen, bančni uradnik v Ljubljani 3 K; g. Bogumil Kajzelj, bančni uradnik 2 K in g. Ciril Dolencec 1 K; g. dr. Valentin Krisper, odvetnik v Ljubljani 30 kron. — Vsem rodoljubnim darovalcem izreka podpisani odbor svojo najiskrenejšo zahvalo in si želi, da bi našli mnogo plemenitih posnemalcev. Odbor akad. fer. društva „Prosveta“.

Risarska in slikarska šola R. Jakopiča in M. Sternena v Ljubljani. Vesela dolžnost nam je, da za beležimo nov radosen pojav v kulturnem razvoju slov. naroda, vesela tem bolj, čim beležimo obnem požrtvovalnost in nesebično podjetnost naših slovenskih, tudi tujeje častno znanih umetnikov. Vlada, slavna posvetna gosposka, je pač dostopna za gmotne žrtve in radasprejema davke, kakor od drugih ljudstev, za katera tudi kulturno skrbi, dočim se ne briga za naše duševne težnje, temveč bi nas — kar se tiče prosvete in napredka — najraje videla na stališču na pr. starih Nemcev za časa Hermanove bitke v Teutoburskem gozdu. Kar je torej treba, moramo storiti in tvežati sami. Zadeva slov. vseučilišča visi in se odloga že od pamtiveka; kako bodo pobližni šole mislili na zavod, kjer bi se odgajal umetniški naraščaj, pri nas tako številni, kakor gotovo v nobeni drugi provinciji habsburškega samoderstva! Seveda se kultura in napredek ne ravnata po birokratih, temveč hodita — in vselej zmagonosno — svojo pot: tako tudi mi Slovenci pozdravljamo bližnjemu otvoritev risarske in slikarske šole v Ljubljani, ki se ustanovi sicer brez državne podpore, zato pa pod jamstvom znanih in priznanih imen Jakopiča in Sternena, obetajočih ji najboljših učnih uspehov. Obrtna šola v Ljubljani je bila doslej edina, kjer so se mogli mladi talenti pripravljati — za umetnost sicer ne — temveč za obrt; odsihod se nam obeta zavod, ki bo pod umetniškimi vodstvom in z umetniškimi cilji gojil in pripravljaval nadarjene moči do obistinitve drugega našega prosvetnega cilja — slovenske umetniške akademije. Program pouka bo istotako mnogoštevilni, kakor na drugih državnih in zasebnih umetniških šolah v velikih mestih; risanje in slikanje po živem modelu (človek, živali in rastline) in — v poletnih mesecih — risanje in slikanje krajin in mo-deja na prostem. Kakor se nam poroča, se prične pouk v oktobru. Nadejati se je, da se izrazi voditeljema zasluzno priznanje s številnimi vpisi; cene ne bodo previsoke niti za manj premožne učence, razdelitev je pa taka, da si vsakdo lahko izbere primerni predmet in čas. Natančnejša pojasnila daja g. akad. slikar Rih. Jakopič v Ljubljani, Emonska cesta št. 2, in g. akad. slikar Mat. Sternena, začasno Godešič pri Škofji Loki.

Poštena usmiljenka. Pred kakimi 14. dnevi je pri nekem pogrebu neka gospa izgubila iz ročne torbice robec, v katerem je bila zavita slika in 28 K denarja. Vse skupaj je pobrala neka za pogrebom idoča usmiljenka. Ta je robec in sliko oddala neki drugi gospe, češ, da naj to izroči izgubiteljici. Nič slabega sluteč, je dotična gospa oddala robec, kakor tudi sliko izgubiteljici in se ni malo začudila, ko je ta lastnica robeza zahtevala od nje še denar, zavrnila jo je da naj se glede denarja obrne na usmiljenko, ki je robec pobrala in njej izročila le robec in sliko. Manipulacijo pobožne usmiljenke pa je slučajno videl neki gospod in zadevo pojasnil prizadetima osebam. Po pogrebu je šla izgubiteljica v „Hirallenc“ in povprašala vratarico po oni usmiljenki in po denarju. Vratarica je začela zadrževati, da ni bila pri pogrebu nobena sestra in če bi bila katera šla in bi kaj našla, bi to gotovo izročila na „portu“. Šele ko je gospa energičneje nastopila, zagrozila z dokazom po prihaj in s policijo, je stopila izza vrat preje označena usmiljenka, ter ji dala denar nazaj. To je goli fakt, ki ga pričujemo brez komentarja!

Uradne ure trgovske in obrtniške zbornice. Trgovska in obrtniška zbornica naznanja, da bodo od ponedeljka, dne 26. avgusta, dalje uradne ure njene pisarne od 8. ure zjutraj do 2. popoldne.

Pri poštnih filijalkah v Ljubljani, in sicer na Starem trgu, Jožefovem trgu in v Vodmatu so počeni z jutrnjim dnem ob nedeljah uradne ure le od 8.—11. ure, ne več do 12. ure.

Gasilno društvo v Višmarjih priredi 1. septembra slavnost blagoslovljenja gasilnega doma in gasil-

nega orodja. Slavnostni govor bo imel tajnik „Zveze gasilnih društev“ g. Fr. Ks. Trošt. Po blagoslovljenju je ljudska veselica na vrtu poleg gasilnega doma s petjem, godbo in prosto zabavo.

Licejska knjižnica se začne v ponedeljek, dne 26. t. m., seliti iz tesne in zadulhe Waldherjeve hiše v Beethovenovih ulicah št. 6 v svoje nove in prikladne prostore v poslopju novozgrajene druge državne gimnazije ob Poljanski cesti. Iz deželnega muzeja, kjer se tudi hrani mnogo knjig licejske knjižnice, pa se preseli najbrže šele prihodajo pomlad, ker še niso gotova vsa mizarska dela v novem gimnazijskem poslopju radi letošnje stavke mizarskih pomočnikov.

Na Igu je hotel župnik dr. Mauring, da se služba organistu, ki je obenem mežnar, zboljša. Dne 15. julija t. l. je bila pri okrajnem glavarstvu zato konkurenčna obravnava. Pri tej se je sklenilo, da naj plačo zboljša organistu župnik Mauring, saj on tudi vleče najemnino od mežnarje, kjer ima prodajalno neki Škril, čeravno so mežnarji zidali farani. Seveda župnikovih podrepanov ni bilo pri obravnavi, ker Petraču, Menceju in Štrumblju tudi smrdi kako plačilo. Mauring je v nedeljo potem v cerkvi zagrozil, da mora vsak nasprotnik, ako bo krst, mežnarja s seboj pripeljati, drugače ne krsti. Zgodilo se je ta teden, da je prišel kot boter trgovec Minati in njegova gospa. Mauring ni hotel krstiti nedolžnega otroka. Minati je šel v Tomišelj po mežnarja, kateri je prišel in Mauring je krstil. Tomišeljski mežnar se je pač smejal, ko je dobil lepo darilo, katerega župnik ni privoščil domačemu organistu, ki je prav potreben. So-li to dela usmiljenja do bližnjega?

Iz občine Velika Loka. Dopisu „Lazljubov“ je vzdignil v štev. 33. veliko agitacijo za občinske volitve. Zabavljajal je čez liberalce, očitati jim to in ono, hoteč jih osramotiti, toda osramotili so le sami sebe. Piše, da ima cele kupe gradiva za nas. Radi bi vedeli, kje je tisto gradivo, ko ne more nič spraviti skup. Piše malo, in še to je grda in ostudna laž, kakor je navada onih črnih duš. Pravi, da, ko se je dalo šolo preslikati, se je plačalo za eno sobo 100 kron, dasi se je v resnici plačalo od dveh sob, dveh stranišč in dveh hodnikov le 54 K slikarju Pintarju iz Novega mesta. Da je Pakar nosil samo ime predsednika, bi mu bili povedali v obraz, tako kakor je povedal g. Slajpah pri seji županu Keku, da le hlače županove nosi, župan v pravem pomenu pa je župnik na Čatežu. Za novo šolo komisije ni nihče skliceval, ampak le, da se kaplanija umakne iz šolskega poslopja ter se uporabi za šolske namene, za kar bi bilo bolj umestno, kakor pa, da je za takozvani — „hm, hm!“ —. Poglejmo pa malo v tarovž. Koliko naklade je bilo na farovž čateški in šentlovrenski? Ali ni bilo na enega 35% in na drugega 24% občinske naklade in to 4 leta? Pa kaj bi še bilo, ko bi ne bili oni res zavodni možje odbili. Popu seveda ubogil nezavedni kmet vse verjame. Ko je Oblak agitiral po fari za občinske volitve, pravil je tudi, koliko ima velikološko gasilno društvo dolga, seveda je pravil polovico več, kakor je resnica, in da če ne zmorejo oni, bo ves dolg občina plačala. Samostojno velikološko gasilno društvo pa ni še za noben denar vprašalo občino, dasi bo morala sedaj občina gasilno društvo vsako leto podpirati, ker do tega pride, če ne zlepa, pa zgrda. Trdnjava Velika Loka pa še stoji, kakor je in bo, če še bolj napovedujete vojsko. Občani, da ne boste že po toči točili pregrenkih solz, pustite Oblaka, naj gre kamor hoče, ne poslušajte Povšeta, sicer vas bosta navila. Možje, bodite res sami gospodarji, kakor pravi „Domoljub“, ne pa farjem v paradi!

Požar. Dne 20. t. m. je gorelo v vasi Satenek občine Sušje pri Ribnici. Pogoreli ste dve hiši in ena kašča. Ogenj sta omejili gasilni društvi iz Ribnice in Sodražice.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Mokronogu priredi 8. septembra „Pri lipi“ vrtno veselico s tombolo, petjem, godbo in prosto zabavo v korist društvenega zaklada. Mešani pevski zbor, ki šteje že lepo število članov, se pod vodstvom izbornega dirigenta g. učitelja Pleskoviča marljivo vadi in smo prepričani, da nam bo nudil kaj izbornega. Tombola je v spretni roki narodne dame ter bogato opremljena z dobitki. Mokronoški „šramelni“ so priljubljeni po vsem Dolenjskem. Bifé bodo oskrbovale narodne gospodične.

Službo vrtnarice za otroški vrtec na Jesenicah raspisuje „Družba sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani za nastop prihodnje šolske leto. Prošnje, opremljene z dokazili o starosti, prebitih študijah in izpitih naj se vložijo do konca t. m. pri vodstvu „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Umrla je v Radovljici g. Katarina Janc v starosti 68 let. V Šturjah pri Idriji je umrl gosp. Engelbert Baumacher, c. kr. gozdar I. razr. v p. N. v m. p. l.

Odklonevanje. Uredništvo „Perotinarija“ v Trzinu je bilo za svoj list na „I. odborni králíkárské vystavě“ v Hronovem (3. do 5. avgusta) odlikovano s častno diplomo „zemědělské rady kr. Českého“. To odklonevanje je tem častnejše, ker imajo Čehi odlično strokovno časopisje.

Strela na Višarjih. Včeraj teden je udarila strela v cerkev na Višarjah, poškodovala zid v zakristiji ter ubila svetilko pred altarjem. V cerkvi navzočega župnika iz Gozdovj je strela omamila, vendar si je kmalu zopet opomogel. Na čelu ima opekline.

Mati posl. dr. Korošca, posestnica Neža Korošec, je te dni umrla pri Sv. Jurju na Ščavnici.

V Žalcu je umrl g. Ivan Kocuvan, sin vpokojenega žalskega nadučitelja Kocuvana, v 43. letu svoje dobe. Pokojnik je bil vrl naroden mož. Blag mu spomin!

Nemakutarska zmaga na Štajerskem. Pri občinskih volitvah v Sopotrah so 19. t. m. zmagali „Štajerčevi“ pristajci. Slovenci so proti volitvi vložili priziv.

Povodno svoje 30letnice priredi „Čitalnica“ v Mozirju v nedeljo 25. t. m. Gregorčičevo slavnost, spojeno z ljudsko veselico. Govoril bo iur. Janko Lešničar o temi „S. Gregorčič kot človek in pesnik“. Pri veselici sodelujejo razna pevška društva in šostanjska narodna godba.

V prilog pomemčevanju slovenskega Štajerj. I. Od Drave se nam piše dne 23. avg. t. l.: Krajna moška skupina nemškega „schulvereina“ v Gradcu je iz zapuščine umrlega tamošnjega profesorja dr. Lippa votirala za nemško v Slov. Bistrici 10.000 K, za ono v Velenju tudi 10.000 K, a za bodočo pomemčevalnico v Hrastniku ob Južni žel. 5000 K! — Če pojde še nekaj časa tako dalje, ga ne bode kmalu večjega kraja na slovenskem Spod. Štajerju, kjer bi ne bilo „nemške“ šole. — In naša šolska družba sv. Cirila in Metoda?

O pogrešanem ruskem filozofu Heptnerju, ki je 23. julija odšel iz Mozirja v Savinske planine, ne da bi se vrnil, piše „Domovina“, da ga je 26. julija videl g. R. Klemenšek blizu St. Lenarta pri Solčavi na koroški strani. G. Klemenšek pa se moti, ker dotičnik, ki ga je videl, ni bil Heptner, ampak češki visokošolec Kaufmann, ki je 26. julija opoldne odšel od Piskrnika v Logarski dolini preko St. Lenarta v Zelezno Kapljo. Neki turist, ki je 26. julija dopoldne prišel raz Kamniško sedlo v Logarsko dolino, je srečal približno ob 9. dopoldne pod sedlom mladega turista, ki je bil popolnoma tak, kakor se je v „Domovini“ popisalo Heptnerja. Ko sta se srečala, je dotičnik vprašal Slovenca, ako je na pravi poti na Savinsko sedlo. Slovenec mu je odgovoril, da pelje tamkaj pot na Kamniško sedlo, na Savinsko sedlo pa vodi pot proti severozapadu. Tujec najbrže pojasnil ni dobro razumel, zato je je mirno mahal naprej proti Kamniškemu sedlu. Če se je torej Heptner ponesečil, se je mogel edino v bližini Kamniškega sedla.

V Bovcu potrebujejo pametnega, treznega brivca. Zasluzka bi imel mesečno 60 do 70 gld., pozimi morda malo manj.

Kobariški dijaki dijaki prirede dne 25. t. m. ob pol 8 zvečer na dvorišču g. Alberta Mašera (pri Žganu) v slučaju slabega vremena pa dne 1. septembra veselico s plesom. Čisti dobiček je namenjen za spomenik pesnika Pagliaruzziya.

Trgovine z usnjem in zdevnimi potrebščinami otvori na Sv. Petra cesti št. 2 gospod Karel Anton Kregar, kakor je razvidno iz dotičnega inserata.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima ta teden, od danes do petka tale spored: Med dvema ognjema. Morje. Roman zavrženega sina. Prepozno došel. Srce nižjih slojev. Na zdravje.

„Kronprinzessin Cecilie“ se zove nov velikanski parnik, zgrajen za Severnomoški Lloyd v Bremnu. Novi parnik nosi 27.000 ton ter je 215 m dolg, 22 m širok in z vsem skupaj visok 41 m. Opremljen je velemoderno, prav kakor zahteva to današnji razvijeni čas. Poleg udobnih kabin za I., II. in III. razred, kjer je prostora za okoli 1800 oseb poleg medkrova, je ladja oskrbljena z vsemi drugimi prostori, namenjenimi udobnostim potnikov. Velika elegantna obednica, salon za kadilce, bulevardni restoran, 2 kavarni, družabna soba osobito za dame, salon in igrališče za otroke, obsežen in dolg krov, knjižnica in čitalnica ter počta, vsi ti prostori omogočajo potnikom prijetno

vožnjo in jim nudijo ves-tisti komfort, ki so ga vajeni na kopnem. Na razpolago je na ladji tudi 28 kopalnih sob, telefon v skoro vse kabine, za razsvetljavo pa služi okoli 3100 električnih svetil. Ladja je opremljena tudi z brezžičnim brzojavom itd. — Zastopnik te družbe v Ljubljani je g. E. Tavčar v Kolodvorskih ulicah.

Prijeli so v Vidmu na Laškem dne 13. t. m. Leonharda Pelizzottija, sina Leonharda in Marije Resajve, samskega pekovskega pomočnika roj. 1887. v Zagrebu zaradi vagabundaže in dobili pri njem 530 K našega in 20 lir laškega denarja, o kojega provenienci se ne more izkazati. Pri sebi je imel tudi srebrno uro z dvojnimi pokrovom in srebno verižico. Ker, kakor že povedano, se ne more Pelizzotti o navedeni svoti izkazati o provenienci, so ga pridržali v zaporu in poizvedujejo dalje, kar menda ne bode ostalo brez uspeha kajti, pred kratkim je dobilo italijansko oblastvo migljaj, da je navedenec pokradel ta denar in Ljubljani in težko če ne bode identičen z onim tatom, ki je v noči od 16 na 17. aprila ukradel v nekem prenočišču v Kolodvorskih ulicah nlapcu Jakobu Revnu iz Grahovega pri Cirknici 720 K in se potem od peljal proti Trstu. Takratni tat se je tukaj izdal za trgovčevega sina Ivana Marotiča iz Opatije. Pelizzotti je srednjega vitkega stasa, bledega suhega obraza, rjavkastih, redkih las in brk in je oblečen v temno obleko. Kdor bi vedel kake podatke, ki bi utegnili služiti v dokaz, da se je navedenec res mudil v Ljubljani ali pa da je izvršil kje drugod kako večjo tatvino, oziroma se tam zadrževal, naj izvoli to naznaniti kr. prefekturi v Vidmu (Udine) ali pa pri mestni policiji ljubljanski.

Sokolska slavnost v Ribnici. V Ribnici se delajo velike priprave za 8. septemb. Slavnostni odbor sestoji iz 20 bratov Sokolov ter ima več pododsekov, kakor dekoracijski odsek, stanovanjski, veselični, sprejemni odsek itd. Od vseh strani se obeta mnogobrojen poset. Pri javni telovadbi nastopijo tudi ljubljanske telovadkinje, katerim se pridruži 18 ribniških telovadkinj. Odbor nujno prosi vsa bratska in druga društva, kakor tudi posameznike, da blagohotno naznanijo do 1. septembra svojo udeležbo. Ako bode zadosti udeležnikov, se priredi iz Ljubljane in nazaj poseben vlak. Let-a bi šel v ponedeljek proti jutru iz Ribnice, tako da pridejo vsi udeležniki v pravem času nazaj v Ljubljano, kar bi bilo gotovo zelo važno za trgovce, obrtnike in uradnike, zakaj redni vlak se odpelje iz Ribnice šele ob 6. zjutraj in pride v Ljubljano ob poludetih dopoldne. Tudi Novomeščani nameravajo prirediti, ako bode dovolj udeležnikov, posebni vlak, ki se lahko v ljubljanskim v Grosuplju združi.

Legar v Postojni. „Notranjec“ piše: Legar v Postojni, kakor se meni od strani zdravnikov zatrjuje, ponehujje in od 31. julija do 21. avgusta sta zboleli le dve osebi na novo. Sedaj je bolnih še 19 oseb in so večinoma že vse iz nevarnosti. Vseh bolnikov je bilo v Postojni 64, umrli so 4. V okrožni bolnici je sedaj še 13 oseb, ki so večinoma bolezen že prebolele in bodo v kratkem zamogle iti domov. Baraka Rdečega križa stoji vse čas prazna. O boleznih so se raznašale od nekaterih čenčavih ali hudobnih ljudi raznovrstne laži. Iz legarija, katerega naše ljudstvo navadno imenuje vročinska bolezen ali mačuh, so hoteli napraviti še nevarnejšo bolezen kakor je. V nekaterih krajih so celo trdili, da vlada v Postojni pravi koleri podobna bolezen, drugi so zopet rekli, da je nekaka kuga. Reklo se je tudi, da umrje vsak dan veliko števil ljudi. Take obžalovanja vredne govornice so zamogle nastati le vsled tega, ker so nekateri brezvestni ljudje v meni sovražnem časopisju vročinsko bolezen tako opisavali, kakor da je za vsakega človeka, ki pride v Postojno, nevarno, da se boleznih nalezijo, tudi če le po cesti gre. Naravnost smešno pa je, da so celo med omikanci ljudje, ki niti tega ne vedo, da se vročinsko bolezen (ali legar) od zdravih ljudi ne nalezijo in se celo taki, ki pridejo z bolniki v dotiko le v izredno redkih slučajih okužijo. Kolikor je v Postojni ljudi za vročinsko boleznijo zbolelo, se niso boleznih nalezili eden od drugega, marveč istočasno vsled uživanja inficirane vode, ali kaj sličnega. Bolezen se pojavlja tekom 21 dni po in to se je pokazalo tudi pri vojakih, od katerih ni v Postojni sicer nobeden obolel, a tekom treh tednov potem, ko so vili tukaj takrat slučajno inficirano vodo, se je bolezen tudi pri njih pojavila. Danes se ni treba nobenemu človeku bati, da bi se okužil, če pride v Postojno, osobito ne, ker se ima za pijačo vodo, ki ni prav nič sumljiva. Sploh pa ni neobhodno potrebno, da bi moral, kdor pride v Postojno, le ali sploh vodo piti, ko se mu lahko povsod postreže z vinom, pivom itd. Čez vse

smešni so pa ljudje, ki plašo in pisano gledajo, ako zagrebajo kakega Postojneca, recimo v Ljubljani. Za Boga, je-li Ljubljana res postala v svoji veliki naprednosti starogrška Aldera? To vprašanje smo si nehotne stavili, ko smo čuli, da so gospodje člani kraške pogodbovalne komisije postojnskemu c. kr. okrajnemu glavarju zadržali, da se ni smel udeležiti seje pogodbovalne komisije, zato ker je v Postojni nekoliko ljudi in vročinski boleznijo obolelo. Ko bi on sam bil bolan, ali kdo v njegovih hiši, bi stvar ne bila toliko smešna, a ker vseli teh dejstev ni bilo, potem moramo pa reči: če so že gospodje pogodbovalne komisije taki, kaj naj potem zahtevamo od našega navadnega priprostega človeka.

V Savinske planine! Kakor je že bilo čitati po raznih listih, stavi letos marljiva Savinska podružnica »Slovenskega planinskega društva« novo veliko planinsko kočjo v osrčju Savinskih planin na Okrešlju, ki je najvažnejša točka v omenjenih Alpah. Koča se bode imenovala po odkrivalcu savinskih planin univ. prof. v pokouju dr. Joh. Frischauffa. Da se dobi več gmotnih sredstev za zgradbo, se priredi dne 1. septembra letos pri Sv. Francišku Ksaveriju blizu Gornjega grada velika ljudska slavnost »Planinski sejma«. Naslednje dneve se vrše razni izleti Savinskih planinah. Tako na Ojstrico, Planjavo, Kamniško sedlo itd.; pa tudi po dolinah za manj drzne turiste, n. pr. skozi Luče, Solčavo, Logarsko dolino, do slapa pod Rinko, na Okrešlju, na Koroško itd. Opozorjamo občinstvo na te izlete, katere vodi g. Koebek in g. Sijancec. Takrat izleti tudi Konjiško učiteljsko društvo v Savinske planine. Sestanek na »Planinskem sejmu«. Pridružite se tisti, ki želite videti naravne krasote Savinskih planin. Tura je tale: a) za boljše turiste: 2. sept. Ljubno, Luče, Luška koča, Kocbekova kočja; 3. sept. Ojstrica, Skarije, Planjava, Kamniško sedlo, eventualno Skarije, Logarska dolina; 4. sept. Kamniška koča, Okrešelj, Turški žleb, Skuta, Mlinarsko sedlo, eventualno Grintavec, in v Češko kočjo; potem na Jezersko, Konec ture v Savinskih planinah. Vodi g. Koebek. b) Za slabšeje turiste: 2. sept. Ljubno, Luče; 3. sept. Luče, Solčava, Logarska dolina; 4. sept. Logarska dolina, Slap pod Rinko, Okrešelj, Savinsko sedlo, Češka kočja in naprej skupno z onimi boljšeje vrste. Vodi g. Sijancec. Seveda se lahko izvrši še kakka izprememba. Kdor se želi udeležiti, naj se obrne na savinska podružnico »Slovenskega planinskega društva« v Gornjem gradu, ali na gosp. Kocbeka ali Sijanceca.

Ponesrečena goljufija. Včeraj popoldne je prišla delavka Marija Dornikova, rodom iz Mengša na trg, kjer so kmetske ženske prodajale piščance, in eno preslepila, češ, da ji je naročila neka gospa, da ji naj prinese piščanca, katerega je res dobila in kmalu prinesla ženski krono s pravega, da želi ona gospa še tri in ji bode že potem prinesla ves denar. Ženska ji je res dala še tri piščance, a potem si pa premislila in šla za njo. Ta je po Sv. Petra cesti s piščanci krošnjarija in ko je vse tri prodala v neki gostilni in hotela z denarjem oditi, priskoči k nji oškodovanka, in ker ji ta ni hotela izročiti vsega denarja, se ji je pridružil še stražnik in jo aretoval.

Sam je prišel v past. Včeraj je prišel na policijo 30letni Fran Wolf iz Mozlja pri Kočevju brez vseh sredstev in prosil prenočišča, koje je tudi dobil. Čudno je pa moč pogledati, ko se mu je pozneje povedalo, da ga bodo dali v oskrbo ljubljanskemu deželnemu sodišču. Le-to ga namreč preganja v policijski tiralnici zaradi hudodelstva tatvine.

Tatvine. Predvčerajšnjim se je utihotapil v semenišče neki tat, vlomil tam dvema bogoslovceva v kovčege ter pokradel nekaj perila, svoj, še dober sunknjik, v katerem je bil ključ, svinčnik in par zapestnih gumbov, pa je popustil na licu mesta. — Včeraj dopoldne je dosedaj še neznan tat vlomil v poselski sobi v Marjanišču se nahajajočo omaro, ukradel dvema hlapcema nekaj denarja, kakor tudi srebrno žepno uro. — Pred kakimi šestimi tedni je bila gospe Albini Ravnikarjevi na Emonski cesti štev. 8 iz odklenjene sobe ukradna zlata ženska ura z zlato ovratno verižico iz beneškega zlata, katera je imela na zaponi vdlane 4 briljante, vredna 160 K.

Jugoslovanske vesti. Hišna preiskava pri srbskem prestolonasledniku. Srbski prestolonasled. Gjorgje je sedaj na potovanju po Evropi. Pred kratkim je bival tudi v Ostendu, kjer je doživel jako neprijeten dogodek. Angleški list »Daily Telegraph« poroča o tem dogodku ter naglašča čisto odkrito, da so ga uprizorili prestolonaslednikovi sovražniki — najbrže gotovi dunajski revolver-journalisti —, da bi spr-

(Dalje v prilogi).

vili princa v neugoden položaj in iz tega zase kovati političen kapital. List piše: Srbski prestolonaslednik Gjorgje je bival nedavno tega kratke čas v Ostendu, kjer se je nastanil v nekem tamkajšnjem hotelu I. vrste. Slučaj je nanasel, da so baš v istem času izginihi neki dami briljanti. Stvar je bila prijavitelna policiji, ki je uvedla strogo preiskavo. Preiskana so bila stanovanja poslov in raznih sumljivih tujcev, toda o briljantih ni bilo nikjer sledu. Čuvarji zakona so se hoteli že odstraniti, ko jih je neki tujec opozoril, da stanujeta v hotelu še dva mlada tujca, ki živita precej udobno in razkošno, in da bi bilo dobro, da bi policija tudi tema dvema posvetila svojo pozornost. Policijski komisar, misleč, da je na sledu tatovom, je seveda takoj odšel v stanovanje označenih mu tujcev. Našel je doma oba mlada tujca, ki sta ga začudeno izpraševala, kaj da hoče. Komisar se je predstavil in povedal vzrok svojega prihoda. Prestolonaslednik je bil globoko užaljen in je razjarjeno vprašal komisarja, če ve, kdo da je. Ko mu je komisar odvrnil, da ne ve, mu je povedal, da je srbski prestolonaslednik Gjorgje. Komisar je bil seveda v veliki zadregi: opravičeval se je, kolikor se je mogel in znal, ter hotel končno oditi. Toda princ mu tega ni dovolil, marveč je komisarja prisilil, da je moral vpriči njega izvesti hišno preiskavo. Razume se, da mož ni ničesar našel in da je moral oditi z dolgim nosom. — Tako angleški list. Jasnno je, da bi gotovi Srbiji sovražni elementi radi javnost osrečili s kako senzacionalno vestjo o kraljeviču Gjorgju. No, pričeva hladnokrvnost jim je prekrizala njihove račune.

Avanzna srbskega prestolonaslednika. Belgradski listi javljajo, da bo prestolonaslednik Gjorgje, ki potuje sedaj incognito po Angleškem, na svoj rojstni dan s kraljevo naredbo imenovan za pehotnega poročnika.

Narodni srbski dobrotnik. Te dni je poklonil srbski rodoljub Jovo Stojkov v Gjali na Ogrskem tamkajšnji srbski narodni šoli hišo, ki je vredna 20.000 kron. Tudi raznim drugim narodnim zavodom je daroval večje vsote denarja.

Bolgarska jubilejna knjiga. Finančna nadzornica Cvetanov in Ivanov v Sofiji sta izdala v priložnost jubileja kneza Ferdinanda knjigo z naslovom »Dvajsetletnica vladanja kneza Ferdinanda«. Knjiga je ilustrirana.

Srbini Madžari. Te dni se je mudil v Belgradu vodja madžarske kossuthovske mladine dr. Istvan Kovacs, ki je skušal pridobiti srbske časnikarje za Madžare proti Hrvatom. Njegov poskus se je popolnoma ponesrečil. Dr. Kovacs je bil pred leti, ko je bila madžarska neodvisna stranka v najhujšem boju s krono, v Ljubljani ter iskal stikov s Slovenci.

Trgovski kongres na Bolgarskem. Na obnem zboru trgovskega društva v Sofiji se je sklenilo, v najkrajšem času sklicati kongres bolgarskih trgovcev, kjer se ima rešiti vprašanje o ustanovitvi splošne trgovinske organizacije na Bolgarskem.

Drobne vesti. Črne osepnice na Dunaju. Ker se osepnice čimdalje bolj širijo, posebno v desetem okraju, se odgodi najbrže začetek šolskega leta na poznejši čas.

Za 60.000 K ponarejenega denarja je izdal trgovec v Rudolfsheimu pri Dunaju Jos. Dohnal, preden so mu mogli priti na sled. Izdeloval je že deset let srebrni denar.

Nezgodna nemška cesarica. Pri zadnjem padcu si je nemška cesarica pretrgala žilo na nogi, vsled česar jo morajo voziti po sobah.

Velik pretep med gosti in natakariji. Pri neki veselici na hotelskem vrtu v Njujorku so se stekli gostje in natakariji. Gostov je bilo blizu 10.000, natakarjev pa 500. Natakariji so se branili z noži in vilicami. Mnogo oseb je bilo smrtno, nad 500 pa hkrati ranjenih. Štiri usmiljenke so hotele posredovati, toda v gneči so strgali vso obleko z njih.

Passivno resistenco prično vsi železničarji v Švici.

Predpotopni nestvor. Blizu Wysminga v Severni Ameriki so našli okostnjak velikanske predpotopne živali. Okostnjak je 314 m dolg in samo kost ene noge tehta 1000 funtov. Strokovnjaki trdijo, da je ta žival živela v velikih vodnih v Novi Mehiki, Coloradu, Montani in Dakoti.

V najprejšnjem trenutku je umrl neki 49letni Amerikanec. Celih 15 let je ljubil mlajšo vdovo, se a ji tega ni upal povedati. Končno se je le ohrabil, a ko mu je obljubila ta roko v zakonsko zvezo, ga je od samega srečnega iznenađenja zadel srčna kap. Dogodbica je radi tega zanimiva, ker je menda malo moških, ki so tako bojazljivi in menda

še manj mladih žensk, da bi 15 let vestrajno pričakovale besede svojega izvoljenca!

Kdaj se naj ženske omože. Zdravnice v Curihu so obelodanile svoje mnenje o tem, kdaj je žena zrela za možitev. Zedinile so se za minimum 20 let. Pred 20 letom bi se deklica ne smela možiti, a to iz etičnih, moralnih, gospodarskih, a poglavito iz zdravstvenih ozirov. Treba bi bilo s postavo določiti leto, kdaj sme deklica stopiti v zakon. V našem podnebnju z 20. letom niti telo deklice ni popolnoma razvito za možitev. Posledice rane možitve so malokrvnost, splošna slabost, probojice, rana ostarelost. Taka ženska rodi slabotne in bolehe otroke. Tudi dr. Beyer, živčni zdravnik, pravi, da je rana možitev za zdravje zelo škodljiva. V prvi vrsti je posledica rane možitve živčna bolezen. Popolnoma napačno je namreč mnenje, daje zakon zdravilo nervoznosti in raznih drugih bolezni. Zakon prinaša s seboj toliko fizičnih, duševnih in socialnih sprememb, da se nikakor ne more prokrovati, kako bo deloval na pojedino žensko. — Vse lepo, tudi pred kajenjem se svari dečake, vendar se puljo za vsak čik.

Nepravilne dragocenosti. Perzijski šah kadi pri velikih svečanostih po starem običaju iz pipe, ki spada med državne dragocenosti. Ta pipa je vsa posuta z demanti, rubini in smaragdi ter je vsekakor najdražja pipa na svetu. Vredna je 2 milijona kron ter je 10krat dragocenejša kakor šahov meč, ki je vreden 200.000 K. Najdragocenejši je meč Galxarova od Barada. Ves je preobložen z demanti, rubini in smaragdi ter ga cenijo na 4 in pol milijona kron. Več indijskih knezov ima meče, ki vsak predstavlja celo premoženje. Ruski car in turški sultan imata tudi dragocene meče. Ghenedski maharadža ima najdražji voz. Vrata so iz čistega srebra, kljuka pa iz zlata. Maroški sultan ima najdragocenejši klavvir. Izdelan je iz draga lezu ter se da razložiti na drobne kose. Okrašen je s suhim zlatom. Velja je 60.000 K.

Kolera na Ruskem. Kakor poročajo razni listi, se je pojavila kolera v največji meri v samarskem okraju in v Odesi; da, celo v Petrogradu je umrl pred kratkim neki izvošček. Rusija je imela v preteklem stoletju štirikrat to epidemijo, ki je trajala po več let in zahtevala izredno veliko žrtev. Prvikrat se je pojavila kolera leta 1829. (vojska s Turčijo na Balkanu) in je trajala do 1837. leta. Obbolelo je vsega skupaj 561.000 oseb, umrlo pa jih je 243.000, torej 43% obolelih. Drugikrat je nastopila ta bolezen v letu 1847. in je jenjala šele leta 1859. Žrtve v tem času so bile izredno velike; zbolelo je 2 mil. 500.000 oseb, umrlo pa čez 1 mil. ljudi ali pa okroglo 40%. Pri tretji epidemiji — leta 1865 do 1872 — je obbolelo 885.000 oseb, a umrlo jih je 327.000, kar daje blizu 37%. Četrta od leta 1892 — 1896 trajajoča bolezen je zahtevala največ žrtev; umrlo je 227.000 ali 45% od 505.000 obolelih. Najstrašnejša je bila epidemija leta 1848, v katerem letu je obbolelo 1.724.000 oseb, umrlo pa 690.000 ali okroglo 40%. Sicer so dandanes sredstva proti epidemičnim boleznim izdatna in sigurna, vendar so razmere v ruskem carstvu v tem oziru jako opasne, ker je ljudstvo v zdravstvenih odnošajih jako malomarno in razsaja po več gubernijah radi slabe letine tudi glad. — Pruska vlada je uredila na svojih mejah vse potrebno, da se bolezen ne bi prenesla na nemško ozemlje. Tudi na naši meji bi bilo potrebno ukreniti kaj, da se kolera ne занесе tudi v naše kraje!

Rekord v sleparstvu je dosegel inženir Tassart. Prevaril je namreč 6538 oseb. Sicer pa je njegovo sleparstvo bilo starega sistema. Po inseratih je namreč obetal zanesljivo službo ter zahteval po 3 franke posredovalnine naprej. Na limanice mu je šlo 6538 oseb. Obsojen je bil v enoletno ječo.

Nesreča pri pionirski vaji. V soboto so se peljali navzgor po Donavi pri Lincu nadporočnik in 12 pionirjev 3. praškega bataljona v čolnu, da nastopijo neko stražo. Pri nekem mlinu je nadporočnik izstopil z devetimi vojaki, da pomagajo vleči čoln preko močno padajočih valov. Pri tem se je čoln zvrnil. Dva vojaka sta se oprjela verige ter so ju rešili, četovodja Vorešnik pa je takoj izginih v valovih.

Nepravilna požrtvovalnost ljubezni. V Vel. Varadinu so pred meseci zaprli huzarskega stražmeštra Batto, ki je bil na sumu, da je ponaredil menico za 600 K. Njegova ljubica Julijana a Cifra, ki je živela z Batto skupno, je izjavila pri sodišču, da je ona ponaredila dotične podpise na menici. Vsled tega priznanja je bil Batta oproščen, a Cifra je dobila dve leti ječe. Med tem je Batta izstopil iz vojaške službe, postal poduradnik pri železnici ter se oženil. Ko je to izvedela Cifra, dala se je prepeljati pred preiskovalnega

sodnika ter povedala, da je krivdo prevzela nase, ker je upala, da jo Batta poroči. Menice ni mogla ponarediti, ker niti pisati ne zna. Sedaj so Batto zopet zaprli.

Poskus letanja pred 400 leti. Letos je minulo 400 let, odkar se je prvi poskus letanja po zraku — ponesrežil. Leta 1507. je namreč poslal škotski kralj Jakob IV. iz Edinburga posebno odposlanstvo na Francosko. Klavitez Damiau, ki se je pritepel nekod iz Italije, a se je znal kralju tako prihliniti, da ga je napravil za — opata v Tunlandu, se je bahal, da bo prej na Francoskem kakor odposlanec, češ, da bo kratkoma loč — zletel. Napraviti si je dal par velikih perutnic iz orlovih peres ter si jih pritržil ob truplo. Pred več tisoč gledalci se je nato spustil z grajskega zidu, toda ni spaval v zrak, temuč je padel z vso silo na tla ter si zlomil nogo. Podjetni opat je trdil, da se zategadelj ni mogel vzdigniti v višave, ker je bilo med orlovnimi peresi tudi nekaj kokošjih, in te je narava vlekla proti — gnojišču.

Profesor za — avtomobilizem. V St. Louisu v Ameriki so ustanovili stolico za poučevanje avtomobilistov. Profuroso je dobil neki Calvin Woodward. Poučeval ne bo samo teorije, temuč bo delal s svojimi učenci tudi izlete na avtomobilih.

Književnost.

Navodila za posojilničarje. „Zadrzna zveza“ v Celju je izdala dve brošurici, ki bodeta dobro došli in dobro služili vsem, ki se zanimajo za posojilništvo. Obe brošurici je sprisal zaslužni ravnatelj celjske „Zadrzne zveze“ g. Franjo Jošt tako spretno, pregledno in lahko umljivo, da mu gre vse priznanje. „Kratko navodilo za snovanje Raiff-eisenovk“ je naslov prvi brošurici, iz katere je vse posneti, kar je treba storiti in uvaževati pri ustanovitvi Raiffeisenovega sistema, obrazložene so pa tudi vse prednosti in dobrote tega sistema. Druga brošurica ima pa naslov „Bistvo in ustroj Raiff-eisenovk in Schulze-Delitzschevih posojilnic“. V nas so se v začetku snovale same posojilnice po Schulze-Delitzschevem sistemu in šele v zadnjih desetih ali petnajstih letih se snujejo za manjše kroge namenjene Raiffeisenovke. Razloček med tema sistemoma je v omenjeni brošurici vsestransko pojasnjen in pojasnjeno je tudi in dobro podprto, kje in kdaj naj se snujejo posojilnice Schulze-Delitzschevega sistema. Obe brošurici priporočamo prav toplo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Severniki 24. avgusta. Minister Tittoni je danes sprejel zastopnike časopisja. Na njihov pozdrav je odgovoril, da ga izredno veseli, da mu je dana prilika sprejeti zastopnike žurnalistike, ki tvorijo v javnem življenju največjo silo. V nadaljnjem svojem govoru se je zahvaljeval časnikarjem za podporo in naglašal, da lahko časopisje največ stori, da se prijateljstvo med Italijo in Avstro-Ogrsko čim najbolj utrdi.

Severniki 24. avgusta. Razgovor med Aehrenthalom in Tittonijem je dognal, da dogovor, sklenjen med njima v Desiju, docela odgovarja dejanskemu položaju in da vlada med Avstrijo in Italijo glede makedonskega in balkanskega vprašanja popolno sporazumljenje.

Kotor 24. avgusta. Vlada črnogorska je dala zapreti zopet več uglednih opozicionalcev. Če se uredniški grožnja, da bo knez preklical ustavo, se je bati revolucije. V deželi vlada silno razburjenje, ki ga neti s svojimi nasilnimi odredbami sedanja vlada.

Belgrad, 24. avgusta. Vest, da je srbski prestolonaslednik Gjorje v zvezi s črnogorskimi opozicionalci, je zlobno izmišljena.

Belgrad, 24. avgusta. Prestolonaslednik Gjorgje se vrne iz Londona v Belgrad najbrže preko Trsta. Mogoče je, da se incognito ustavi tudi v Ljubljani.

Sofija, 24. avgusta. Odnosaji med Bolgarsko in Srbijo so se v zadnjem času znatno zboljšali. Baje je knez Ferdinand v tem oziru osebnou vplival na bolgarsko vlado.

Solin 24. avgusta. Krvave borbe med bolgarskimi, grškimi in srbskimi četami v Macedoniji še vedno trajajo, vendar so boji med Srbi in Bolgari postali redkeji. Pač pa se še vedno ljuto koljejo Bolgari in Grki. Te dni so v gorah napadli Grki pod poveljstvom grškega častnika neko bolgarsko četo in jo popolnoma uničili.

Petrograd 24. avgusta. Volitve v gosudarstveno dumo v Petrogradu in Moskvi so raspisane na dan 28. oktobra.

Petrograd 24. avgusta. V Kijevu so konstatirali 1 slučaj kolere V kijevski okolici je zbolelo na koleri 16 oseb.

Petrograd 24. avgusta. Sodišče je obsodilo urednika „Peterburške Gezete“ na 3000 rubljev globe, ker je priobčil članek o zaroti proti carju.

Narodovo zdravilo. KAKO SI OMOŽITI, VADU BOLNIŠTI, UTOBUJOČE, MIŠICE IN ŽIVCE KREPUJOČE, KOT MAZIO DOBRO ZNANO „MOLLOVO FRANCOSKO ŽGANJE IN SOLI“, KATERO SE SPOBNO IN USPEŠNO PORABJA PRI TRGANJU PO UDIH IN PRI DRUGIH NASLEDKIH PREHLAJENJA. Cena steklenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazio vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9 V zaloga po dešeli je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom 2 16—11

Ob pretekih epidemijah ne moremo, kakor znano, nikoli biti zadosti previdni. Med vsemi razmerami je pa priporočati prirodno slatino, kakršne je Matronijev Giesshüller, ki izvira iz skalovitega sveta in torej nima prav nič škodljivih organizmov in se je že večkrat, zlasti pa proti legarju izkazal za zdravljen in odvračajoč pomoček in ga tudi zdravnik posebno cenijo. 7580 4

Da se moremo odločno boriti proti umrljivosti otrok, je neobhodno potrebno, da v vročih poletnih mesecih popolnoma opustimo opasno kравje mleko in ga nadomestimo z lažje prebavno, vedno enakomerno hrano, ki ne moti prebave. Tem zahtevam najbolje odgovarja staropreizkušana Nestléjeva otroška moka, ki je zakuhana samo na vodi, popolna otroška hrana. Odstranjuje bljuvanje in drisko ter odstranja že nastalo motenje prebave. 6 2519—1

Pomankanje slasti, motenja v prebavljanju se najbolj lahko odpravi z rednim pitjem rogaškega „tempelskega vreca“. Za starejše in kronično stanje te vrste naj se pa raje rabi „Styria vrelec“ (močnejši). Dobiva se pri firmah M. Kastner in Peter Lassnik v Ljubljani.

Zahvala. Povodom prekrasno uspele sokolske slavnosti dne 15. avgusta šteje si podpisani odbor v prijeto dolžnost, da se najiskrenejše zahvali odboru „Slovenske Sokolske Zveze“ za prireditve vseslovenskega sokolskega zleta, bratskim društvom za prijazni poset in sodelovanje, slavnim sprejemnim odborom v Trzinu, Stubi in Domžalah za vznesene nagovore, vrlim narodnim gospicam, ki so sodelovale pri sprejemih in veselici ter poklonile Sokolom krasne šopke, vsem udeležnikom, v prvi vrsti dragim ljubljancem kakor tudi vsem onim, ki so prihiteli iz raznih krajev zemlje slovenske v tako obilnem številu v naše Domžale. Vsem Vam bodi prijetna zavest, da ste nas okrepili v našem narodnem boju in izdatno pripomogli, da ostane Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. Na zdar!

Odbor telovadnega društva „Domzalski Sokol“.

Zahvala. Djaški orkester in pevski zbor „Struna“ izpolnjuje prijeto dolžnost, izreka vsem onim, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je slavnostni koncert dne 15. t. m. tako izbornno in popolno uspel v vsakem oziru, najiskrenejšo zahvalo. Imenoma vrlomu moškemu in mešanemu zboru slav. delavskega bralnega društva v Idriji, velerodni gospe Anici prof. Pirnatovi, gosposični učiteljici Mariji Lapajnetovi, gosposični Anici Šinkovčevi in Minki Gabronovi, gg. Franu in Srečkotu Rusu, idrijskim godcem ter od zunaj došlim tovarišem dijakom za požrtvovalno sodelovanje, slavnim „Glasbeni Matici“ za brezplačno posojilo muzikalij za „Stvarjenje“, gosp. Kogovčevku, posestniku elektrarne, za brezplačno razsvetljavo dvorane, slavnim „Narodni čitalnici“ v Idriji za prepustitev prostorov in končno vsemu idrijskemu občinstvu za mnogobrojno udeležbo in nam s tem izraženo priznanje. „Struna“.

Meteorološko poročilo table with columns for temperature, wind, and clouds.

V vročem letnem času se more pripraviti kot najboljša in najkoristnejša osvežujoča in namizna pijača posebno pripravna za mešanje z vinom, konjakom in sadnimi sokovi.

GISSHÜBLER

alkalična kislina

Ta upliva osveževalno in oživljajoče, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je pravo okrepevalno sredstvo.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih Specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Spretna, dobro izurjena

šivilja

išče dela v kaki hiši.

Pismene ponudbe pod „šivilja“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“

Brivnica

blizu Ljubljane, na novo urejena, dobro idoča in brez konkurence z vpeljano acetilensko razsvetljavo, se pod jako ugodnimi pogoji **takoj odda.**

Kje, pove **Fr. Ferk v Domžalah.**

Kupi se pokončna in predalna

omara za obleko

eventualno tudi postelja.

Pismene ponudbe naj se pošiljajo pod „F. B. 27.“ na uprav. „Slov. Naroda.“

Lepo založena in upeljana

specerijska trgovina

z žganjetočem se odda takoj pod ugodno poudbo v najem radi družinskih razmer. **Levstek & Mikolič v Sodražici na Dolenjskem.**

Stavbni polir

spreten, samostojen delavec, se **takoj sprejme za Ljubljano.**

Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod „A. B. 17.“

Izprašanega kurjača

išče parna opekarnica v Zalogu (Breitenau) pri Novem mestu na Dolenjskem. **Ustop 1. septembra, plača po dogovoru.**

Trgovski sotrudnik

izvežban v vseh strokah trgovine, vojašcine prost, zmožen slovenskega in nemškega jezika, službuje sedaj kot prva moč v manjšem mestu na Kranjskem, želi primerne službe v Ljubljani.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda.“

Gostilna

z lepimi prostori in obširnimi vrtovi, na zelo prometnem prostoru v Ljubljani, se **takoj odda na račun.**

Kje, pove upravnišvo „Slovenskega Naroda.“

Prodaja starega materijala.

Pri podiranju starega župnišča pri Sv. Jakobu v Ljubljani in dveh osrednjih hiš v Florjanskih ulicah št. 18 se prodajo okna, vrata, peči, štedilniki, les, portal, leseni in kameniti podboji in železje.

Natančneje se poizve od 8. do 10. ure na licu mesta.

Filip Supančič

mestni stavbnik.

Dobro ohranjeni

vinski sodi

se prodajo na Rimski cesti 11.

Sposobne in zanesljive osebe

katere želijo postranskega zaslužka kot krajevni oziroma glavni zastopniki ali trajne službe kot potniki pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi

katere se peča z vsemi važnejšimi panogami, naj blagovoljivo vpsolati ponudbe pod št. 15-305 Gradec, poste restante 12. 1392 18

Nova

pritlična hiša

z lepim vrto, pripravna za vsako obrt, z veliko kletjo, se prodaja, na lepem prostoru v ljubljanskem predmestju **Novi Vodmat št. 124.** — Več se izve v hiši pri hišnem gospodarju.

Proda se

posestvo

ob okrajni cesti, blizu tvornice, obstoječa iz 2 poslopj za stanovanje, hlevov za konje, govejo živino in prešiče, kozleca s 3 okni, 2 kleti, zelenadnega in sadnega vrta, 9 orlov gozda, več njiv in travnikov, z gospodarskim orodjem, konji, kravami in svinjami vred. Vpraša se naj pri uprav. „Slov. Naroda.“

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služb

G. FLUX

Gosposke ulice št. 6

išče najmo:

izprašano otroško vrtarico k 5^{1/2} letnemu dekletcu za ven, prav dobro in trajno mesto, prodajalko v Ljubno, par sobaric in mnogo kuharic, gospodinj, deklic za vsako delo za tu in ven, komornico in komornega strežaja k neki baronovki na deželi, dobro kuharico za v Ameriko, 120 kron plače, predstavi naj se v Ljubljani. Vse natančneje v pisarni.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Preklic.

Podpisani obžalujem, da sem o Antonu Buh, posestniku na Orlem št. 23, in Francetu Hribar, posestniku v Babni gorici št. 6, glede njunega delovanja v občinskem odboru odnosno krajnem šolskem svetu v Rudniku, osobito tudi glede dozdevnega sovražnega postopanja proti učitelju g. Petriču razširil neresnične govornice in doživite, katere s tem brez izjeme preključem.

Razžaljena prosim odpusčenja ter se jima zahvaljujem, da sta na mojo prošnjo odstopila od že uvedenega kazenskega postopanja proti meni.

Anton Garbas
posestnik v Babni gorici št. 4.

Za vsa mesta dežele sprejme stara renomirana tvornica

spretni zastopnike

proti primerni proviziji. Imeli bi nalogo v kraju svojega bivališča in ev. v njegovi najbližji okolici akvirirati kupčije stavbne stroke. Strokovnega znanja se ne zahteva. Prijazne ponudbe z navedbo referenc pod „Günstiger Nebenverdienst 1936“ posr. Rudolf Mosse, Dunaj I, Seilerstätte 2.

Poslano.

Usled raznih v zadnjem času došlih mi vprašanj se usojam sporazumno z vodstvom družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarjati slavno narodno občinstvo in zlasti častite gg. trgovce, da ima usled sklenjene pogodbe edino le vdano podpisana turška zaloga vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Homur je torej na tem, da podpira to našo vevlačno šolsko družbo, kupuje naj edino le vžigalice s sledečim napisom na trobojni podlagi: „Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Zaloga pri Ju. Perdaru v Ljubljani. Mal položi dar domu na oltar! Je vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“

Ta znamka je oblastveno registrirana pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani ter je vsako ponarejanje po kazenskem zakonu strogo prepovedano.

Cena, katere je izborni kakovosti primerna, vzdrži vsako konkurenco.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Ju. Perdan.

Proda se dobro idoča

trgovina s pohištvom.

Izve se v upravništvu „Slovenskega Naroda.“

Salonska garnitura

sestoječa iz zofe, 6 foteljev ter mize, se za 70 gld. prodaja.

Poizve se sv. Petra cesta št. 97 v pritličju.

Stanovanje s hrano

išče neka gospodična v bližini gl. pošte.

Pismene ponudbe pod „K“ na upravništvu „Slov. Naroda.“

Dve lepo

meblovani sobi

za jednega gospoda se takoj oddata.

Več se izve v trgovini pri „Solncu“ Pogačarjev trg.

4-5 dijakov

se sprejme na stanovanje z zajtrkom.

Naslov nove upravništvu „Slovenskega Naroda.“

Priden zanesljiv

hlapec

za vsako delo z daljšimi spričevali, če mogoče vojašcine prost, se sprejme takoj. Plača 15 gld. mesečno ter vsega prost.

Ponudbe na upravništvu „Sloven. Naroda“ pod „hlapec 223“.

Trje dijaki

se sprejmejo na dobro hrano in lepo zračno stanovanje v novi hiši v Kandiji pri Novem mestu. Oddaljeno od gimnazije 5 min.

Naslov: „Stanovanje“ poste rest. Novo mesto.

Lepa prodajalna!

Na izvrstnem prostoru v Mariboru, Tegethofova cesta, se da takoj v najem za vsako stroko pripravna, lepa, velika in svetla prodajalna s portalom, dvema skladiščema in s kletjo.

Ponudbe naj se pošiljajo na lastnika Joh. Grubitscha Maribor, Tegethofova cesta št. 11.

Večje število

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu

Ivan Zakotnik, tesarski mojster, Dunajska cesta št. 40.

Trgovski vajenec

se sprejme takoj v trgovini železnic

Karel Kavška nasi. SCHNEIDER & VEROVŠEK v Ljubljani.

3 trgovski pomočniki

železninske stroke, ki so izvežbani tudi v prodaji poljedelskih strojev. Ozir se bode jemalo samo na boljše moči in take, ki so že vojašcine prosti.

Oferte poštno ležeče pod šifro „Spreten železnicaar“.

O. Bernatovič

Angleško skladišče oblek

Telefon števil. 132.

Iz proste roke se prodaja v Spodnji Šiški radi odpotovanja novo dozidana

hiša

z velikim vrto, še 11 let bišnega davka prosta.

Več se izve pri g. STIRNU, v restavraciji v Sp. Šiški št. 22.

Zelo dobro vpeljana

žganjekuharija

v bližini Ljubljane z mnogo odjemalci se radi rodbinskih razmer takoj ugodno prodaja. Denarja je treba 12.000—20.000 gld.

Ponudbe pod „Priložnost 224“ na upravništvu „Slovenskega Naroda.“

Po zelo nizki ceni se prodaja novo zidana

hiša

(vila) na Vrhniki, obstoječa iz dveh stanovanj po tri sobe s pritlikinami, v hiši je vodovod. Poleg hiše je tudi prostoren vrt.

Natančneje se poizve pri g. Ivan Ogrinu na Vrhniki 248.

Išče se

več hlapcev

h konjem za gozdarijo; mesečno plačilo 80 K. Sprejme se tudi dobro izurjen cirkularist ter drugi delavci.

Plačilo po dogovoru.

Poizve se na parni žagi v Koprivniku pri Kočevju ali pri Dom. Lušinu v Ljubljani, Jenkove ulice 18.

Dvomisljive

denarne zaostanke

more opominjalni oddetek društva „Kreditreform“ izterjati.

Racionalno opominjanje. Denarni uspeh zveze lanskega leta čez 9 milijonov kron. Zahtevajte brezplačni prospekt št. 19.

Realno in dobro!

Prekrasna žepna ura in verižica za samo 1.40

50.000 komadov

nakupljenih zaradi opustitve neke švicarske tvornice za ure, zaradi tega razpošiljam prek. Gloria srebrno 36 urno precizijsko uro remontoarko s lepo posiljeno verižico s obeskom, natančno idočo, za kar se tri leta pismeno jamči, za samo gld. 1.40.

Po povz. razpošilja I. zaloga blaga

S. Kohane Krakov št. 37.

Za neugajajoče denar nazaj. 2806

Mnogo zahvalnih pisem.

Kuharica

katere razume gospodinjstvo, se s 1. septembrom t. l. sprejme v stalno službo. Plača po dogovoru.

KAREL JELOVŠEK na Vrhniki.

Laški kurzi

pričnejo letos 2. septembra. Na zahtevo se bode poučevala tudi laška trgovska korespondenca. Vpisovanje od 1 do 2 ure popoldan od danes naprej do 30. t. m. pri A. Šibeniku, Čopove ulice št. 10.

Lepo stanovanje

hladno in mirno, 4 sobe, del vrta itd. v Novi ulici št. 3, II. nadstr. se radi odpotovanja takoj ali pozneje odda. Poprašati je ravnotam.

Specerijska trgovina

v mestu ali na deželi, se pod ugodnimi pogoji sprejme takoj

— v najem. —

Pismene ponudbe pod „Trgovina“ na upravništvu „Slovenskega Naroda.“

Sprejemem

gospodično

ki je večja trgovine s čevlji.

J. MEDVED, Gorica.

Pekarija

v novo zgrajeni hiši na Selnu, občina Moste, blizu nove kemične tovarne se takoj odda.

Več se poizve pri E. Predoviču, Ambrožev trg št. 7.

Le za dame!

ki bi hotele v boljših krogih priporočati neki za vsako gospodinjstvo zelo praktičen predmet, pridobite bi si s tem lukrativen postranski zaslužek. — Katalogi zastoj.

Pisma se prosijo pod: „Selbstverdienst“ na anononno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj I, Rotenturmstrasse 9.

trgovski pomočnik

vojsšcine prost zmožen slovenskega in nemškega jezika, jako dobro izurjen v mešani stroki z letnimi spričevali želi v službo vsopiti s 1. ali 15. sept.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „J. L. 500 posterestante Travnik.“

Več spretnih

tesarjev

se sprejme v trajno delo pri novi tvornici Žavle pri Trstu.

Plača 5 kron na dan.

V „Narodni kavarni“ se sprejme

zajtrni

plačilni marker in donašalec.

Fran Krapež.

šviso.

Ako hotete posestvo ali trgovino kakršnekoli vrste, hotel, vilo, gostilno, veleposstvo, opekarno, sanatorij itd., tukaj ali na deželi takoj hitro in diskretno kupiti ali prodati, ali ako bi radi dobili hipotekno posojilo in bi se radi soudeležili, obrnite se zaupno na poznano

prvo posestno oskrbnishvo (Erste Realitäten-Verwaltung) Dunaj VIII., Alibertgasse 30.

Prvorazredno, strogo pošeno, kulantno in največje strokovnjaško podjetje. Zastopstva v vseh krajih Avstro-Ogrske in v sosednih državah. Generalni zastopnik pride v prihodnjih dneh sem. Ako želite njegov brezplačni obisk radi oglada in informacije, se prosite takojšnje obvestitev na zgoraj naved. — Največji kupni promet med Dunajem in posamičnimi deželami.

Kätke voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do sego čarobnih prsi. Käthe voda za prsi se rabi samo zunanje. Zajamčeno neškodljivo. Steklenice po 3, 5 in 8 kron poštne prosto. Diskretno pošilja po povzetju 2316-7
Käthe Menzel na Dunaju XVIII Schulgasse 3, I. nadst. 11.

Tovarna za stole Fran Švigelj

na Bregu, pošta Borovnica
izdeluje vsakovrstne stole od priprostitih do najfinjših brez vsake konkurence.
Genik na zahtevanje zastoj in franko. 3420 25

Dobro izurjen strojnik

vajen ključavničarskega dela, sedaj v večji tvornici na Nemškem, zmožen slovensčine in nemščine, išče stalne službe. 2307-4

Natančneje v mestni posredovalnici za delo in stanovanja v Ljubljani.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 12—, belega, jako mehkega skubljenega K 18—, K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni poštni stroškov.
Benedikt Sachs, Lobes 35. pri Plznu na Češkem. 2475 5

Oddajo se za novembrov termin stanovanja:

prvo z 2 sobama, kuhinjo, shrambo, kletjo, dvoravnico, vrtom itd. v pritličju; drugo z 2 sobama, kuhinjo, shrambo, kletjo, dvoravnico, vrtom itd. v I. nadst.; tretje z prostorno sobo in prostorno kuhinjo ter dvoravnico podstrešju. 2664 2
Vsa natančnejša pojasnila daje M. LAVRENČIČ, Sp. Šiška št. 231.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljše in najvarnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specijaliteti: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni kataog franko proti doposlani znamki. 1738 14
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“ S. Goldschmidt & sin. Wala 18 Borovnica

Zaradi odpotovanja se za takoj ev. za novembrov termin odda v Predilnih ulicah št. 10, II. nadstropje elegantno

balkonsko stanovanje

s štirimi sobami, s kopalno, poselisko in prostorno predsobo z vsemi pritliklinami in vpeljano električno razsvetljavo.
Več ravnotam v pritličju desno ali v vinski kleti. 2271-11

Glasovita moderno urejena tvornica G. Skrbič

v Zagrebu. Ilca št. 40
priporoča svoje na glasu solidne in cene 25
žaluzije lesene in platnene rolete, lesene in železne kapice za okna in prodajalnice in prosil, da čim več pozornosti poklonite tej solidni tvornici. Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

in navadne do najfinjše žime. M. Pakič v Ljubljani. Raznoim naročnikom se pošilja s povzetjem.

J. KEBER

trgovina z manufakturnim in perlinim blagom v Ljubljani na Starom trgu št. 9 priporoča
vence in šopke za neveste ter nagrobne vence po izredno nizkih cenah. Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani Mestni trg št. 14 priporoča
klobuke slamnike čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. Blago imam solidno, cene zmerne. Postrazem točno.

Nova trgovina s suknenim, platnenim in manufakturnim blagom

JOS. PETKOSIČ
Ljubljana Stari trg št. 4. Vzorci na zahtevanje!

Jos. Eberle

urar trgovec z zlatino in srebrnino na Mestnem trgu št. 13 filijalka: na Mestnem trgu št. 17
priporoča svoje velike saloge preizkušanih ur iz prvih tovarn, budnik, stenskih, salonskih in ur na nihalo, briljantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskega srebra. Lastna delavnica za popravila in vsa nova dela.

Proti suhosti

je edino izvrstno kreplivo in jačino sredstvo redilna moka Käthe zdravniško priporočena, s izvrstnim uspehom porabljava, za okroženje telesnih oblik izredno preizkušena, v 6 tednih 6 funtov t že več, zajamčeno neškodljivo. Strogo pošteno, ni sleparstvo, mnogo zahvalnih pisem. Karton stane fl. 110 po povzetju ali pis. znamkah. Kdor naroči 4 kartone jih dobi poštne prosto. Glavno razprodajališče
26 gospa Käthe Menzel 728 Dunaj XVIII. Schulgasse 3, I. Stock, 11.

Steckenpferd 2 03 0
lilijsko mlečnato milo Bergmanns & Komp., Draždane in Dečin n. L.

je in ostane, kakor spričujejo vsak dan dobajajoča priznalna pisma, najuspešnejše vseh zdravilnih mil proti pegam in pa v dosego nežne, mehke kože, ter rožnate polti. Naprodaj po 80 h kos po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, brivnicah in prodajalnicah mila.

„Austro-Americana“

Potniki v Ameriko

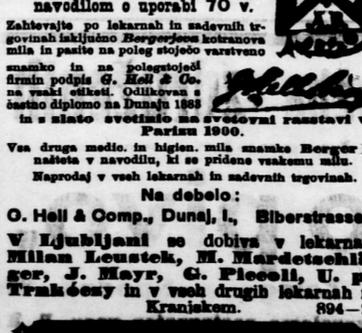
ki želijo potovati dobro, ceno in zanesljivo, naj se obrnejo na: N. I. Avramović in F. Kukuljić v Št. Petru na Krasu (Hrastje), v restavraciji Kranjc 29.
— Odbod iz Št. Petra je vsak dan. — Vsakršnja pojasnila se dajo točno in brezplačno. 2472-5

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh vročih drizavah s odličnim uspehom uporabljajo proti vsake vrste izpuščajem
slasti proti kroničnim blajem in paras. Ispuščajem, dalje proti rdečici na nosu, osebniam, potenju nog, luskinam na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v sobi 40 odstotkov lesnega kotranova in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini.
Pri polnih boleznih rabite jako uspešno Bergerjevo kotranovo žvepleno milo. Kot blažje kotranovo milo se odpravljanje vse nesnage s polti,
proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkrljivo kosmetično milo se smetanje in kopanje sa esadbanjo rabe sluzi
Bergerjevo glicerinovo-kotranovo milo, v katerem je 35 odst. glicerina in ki je parfumovano. Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje s izvrstnim uspehom
Bergerjevo boraksovo milo in sicer proti ogreem, ogorenju, pegam mo-soljem in drugim neprilikaam kože.
Cena komadu vsake vrste s navodilom o uporabi 70 v.
Zahtevajte po lekarnah in sadavnih trgovinah izključno Bergerjevo kotranovo milo in pazite na poleg stojajo varstveno znamko in na poleg stojajo firmni podpis G. Berger & Co. na vsaki etiketi. Odlikovana s častno diplomom na Dunaju 1893 in s slabo svetovno na svetovni razstavi v Parizu 1900.
Vsa druga medio. in hipon. mila znambe Berger se naštevajo v navdilu, ki se prida vsakemu milu. Naprodaj v vseh lekarnah in sadavnih trgovinah.
Na debele: O. Hell & Comp., Dunaj, I., Eiberstrasse 8 v Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milan Leustek, M. Mandetschberger, J. Mayr, G. Plesch, U. pl Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem. 894-24

Salon za moderne damske klobuke

Henrik Kenda v Ljubljani Mestni trg št. 17.
Damski klobuki za poletno sezono 1907.
Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakličnih damskih klobukov za leto 1907 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno.

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1884 in z zlato kolajno in križcem v Londonu leta 1895.

Ant. Presker krojač,

Ljubljana, Sv. Petra c. 16 priporoča
svoje velike zaloge gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd. Obleke po meri se po najnovejših vzoreh in najnižjih cenah izvršujejo.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem na drobno in debelo v Ljubljani, Stari trg št. 7 priporoča
olje zoper prah
dosedaj najboljše, prosto bencina, smole, petroleja ter kislina brez konkurence, brez vsacega duha po najnižjih cenah: samo 50 vinarjev.
Novo! Patentirano Novo! nepremočljivo mazilo za počrnenje rujavih čevljev, usnje itd.

Salon za moderne damske klobuke

Henrik Kenda v Ljubljani Mestni trg št. 17.
Damski klobuki za poletno sezono 1907.
Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakličnih damskih klobukov za leto 1907 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno.

Skladišče

in velike podstrešje za skladišče se da v novembrom v najem na Dunajski cesti št. 12. 2023-20
Poizve se pri lastniku Ivanu Mathianu starejšem.

PATENTE proskrbuje in spravlja v prid Inženir in pat. posrednik J Knöpfelmacher Dunaj, II. Praterstrasse 37. Telefon 22122. 3683 46

Lep lokal

pripraven za vsako trgovino, v sredi mesta, s skladiščem in 3 velikimi izloženimi okni, se s 1. junijem t. l. da v najem. — Natančneje se poizve pri lastniku Francu Dolencu, Stari trg št. 1 v Ljubljani. 1900-12

Sveže slive

(češplje) 2305-4
kupi v vsaki množini po najvišji dnevni ceni tvrdka

M. LAVRENČIČ

Sp. Šiška pri Ljubljani št. 231.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preskušene. — Ilustr. 18 vani ceniki zastoj. 34

Ključavničarstvo Ign. Fasching-a vdova

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
Priporočilo. Naznanjam slavim tvornicam, gg. trgovcem, društvom in gostilničarjem, da sem pričel obrt za plakatiranje - - - in reklamo, oddajo stanovanj in prodajo zemljišč. V to to svrhu imam na razpolago 60 velikih reklamnih desk in 32 gledaliških stojal na najbolj živahnih prostorih v mestu in v predmestju vse Ljubljane. Priporočam se tudi slavnemu občinstvu zunaj Ljubljane in jamčim za točno izvršitev. Z odličnim spoštovanjem 2738-3
F. Perdan. Ljubljana, Gosposke ulice št. 3.

Inomoška trgovska akademija

Šolsko leto 1907/8.
a) Komerčajalni strokovni tečaj za srednješolske abituriente (Abiturientski tečaj). Vpisovanje 16. oktobra, kolegna 100 K za semester.
b) Trgovska akademija (obsegajoča 4 razrede in pripravljati tečaj. Vpisovanje 16. septembra, šolnina 60 K za semester.
c) Trgovska šola za deklice (dvorazredna). Vpisovanje 16. septembra. Šolnina 25 K četrtletno.
1906-6
Ravnateljstvo inomoške trgov. akademije. Ustmeno med počitnicami: ob torkih in petkih od 8.-10. dop

Posojila! Predajmi! Krediti!
 Posebno ugodno za uradnike vseh mest in činov, za vse častnike, za vse stanovske osebe. Veliki in majhni zneski po najugodnejših pogojih. Nič predizdatkov, prav zmerne obresti. Vračilo v 6 do 8 mesečnih obrokih. Hitra rešitev even, takojšnja pomoč. Najvišji zneski na dedščinah, užitke, depozite, legate itd. Vprašanja oddaja pod „Solide Geldquelle“ anonimna ekspedijca M. Dukas Nachfolg., Wien I., Wollzeile 9. 2557-4

Zapomni si, prinesiti mi moraš samo „Ottoman“
 cigaretni papir ali stročnice, in naj te ne motijo
 slične ponaredbe slabe kakovosti! III 895-8

200 hl. vina

belega in rdečega ima na prodaj po jako ugodni ceni na drobno in debelo vitez. plem. Thierry v Sromljah pri Brežicah. 2722 5
 Vse bližje se izve pri Francu Warletzu v Brežicah.

Prodajalna

v Ljubljani, na Dvorskem trgu št. 3 (na vogalu Židovskih ulic) se odda novembra meseca t. l. v najem. 2784-2

Natančneje se poizve v pisarni odvetnikov dr. Suyer in dr. Sajovic v Ljubljani, v Gosposkih ulicah 3.

Pristni dobri brinjevec

se dobi pri 60 20

L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški.

Prva konjska klavnica na Ogrskem pošilja proti povzetju

dobro prekajeno meso

5 kg. 4 krone 10 vin. poština prosta. Veliki zavod V. Hamák Kolečvar na Ogrskem. 2751 4

Trgovec želi prevzeti ali kupiti

trgovino

z dobrim prometom v kakem večjem kraju, oziroma pristopi tudi kot

kompanjon

k dobremu podjetju. Zmožen je popolnoma trgovskega poslovanja

Ponudbe je vpsolati na upravništvo „Sloven. Naroda“ do 26. t. m. pod šifro „Zmožen“. 2765-8

Oplikovani z veliko zlato svetinjo in častno diplomom na spomladni razstavi na Dunaju leta 1906.

Naravni brinovec borovničar slivovec hruševac in droženo vinsko žganje

prodaja

Franc Pustotnik v Blagovici pošta Lukovica, železniška postaja Domžale. 2565 11

Odklikovan z zlato svetinjo, zlatim križcem in častno diplomom na razstavi v Londonu l. 1906.

Putniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetelca** v Ljubljani Kolodvorske ulice 26. Škafarska potovanja doje se brezplačno.

Hutter & Schrantz deln. dr.
 Dunaj, VI., Windmühlgasse 20.

OGRAJE, PLOTOVI K PARKOM ZA DIVJAČINO, BODEČA ŽICA, ŽIČASTI MODROCI, ŽELEZNE POSTELJE. PRORAČUNI ZASTONJ.

Nov vegetabilski crème za prsi.

Najnovejša iznajdba iz naravnih pridelkov. Razvitek in obnovitev prsi. Razkošen stas. Rabi se samo zunanje. Zdravniško preizkušeno. Lonček z navodilom stane K 3.— in K 5.—, poštnina 70 h. Moj lepotilni crème Lilie daje koži mladostno svežost, deluje z uspehom proti pegam in vsem nečistostim kože. Lonček stane K 1.— mlj.—70. puder K 1.—. — Prodaja in razpošilja gospa **Käthe Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, I. nadstr. 11.** Znamke vseh izdelka se sprejemajo. 2317-7

PATENTE
 vseh izdelka izposluje in izkorišča
M. GELBHAUS 52-34
 inženir in zaprišeni patentni posrednik na Dunaju
 VII. Siebensterngasse 7, nasproti c. kr. patentnemu uradu.

Poljske miši! 1444-11
 iztrebljajo popolnoma edino in samo kar najhitreje in najgotoveje
kroglice „KREATOL“.
 Ravnanje z njimi lahko in enostavno. — Cena nizka. — Nestrupeno.
 Kemični laboratorij „KREATOL“, Požun.

Velika eksportna tvrdka Franc Keber
 Ljubljana Dunajska cesta 12
 Nikel. cil. rem. ura 2'65 gl.
 Srebrna cil. rem. ura 3'85 gl.
 14 kar. zlata ura 22 gl. Srebrna damska ura 4'50 gl. 14 kar. zlata ura 12 gl.
 Zahtevajte veliki najnučejši centi.

Otvoritev trgovine.
 Vsem gg. čevljarjem in drugemu občinstvu v Ljubljani in okolici vlijudbo naznanjam, da otvorim v ponedeljek, dne 26. avgusta t. l. v Ljubljani, na Sv. Petra cesti šte. 2 (hiša zavarov. Assicurazioni Generali) trgovino z domačim in tujim usnjem in vsemi čevljarškimi potrebščinami.
 Skušal bom, da z dobrim blagom in niskimi cenami zadovoljim vse cenjene odjemalce in prosim obilnega poseta.
K. A. Kregar.

„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rez. fond: 38,242.074'78 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 91,936.993'72 K.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskolni slo.-austro.-narodne uprave.
 Vsa posetila daje:
 Generalni zastop v Ljubljani, cigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.
 Zavaruje poslojca in premlčnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občinske namene.

Le pristni Mackov
Kaiser-Borax
 Za vsakdanjo rabo pri umivanju.
 Pristni Mackov Kaiser-Borax je najvoljnije in najzdravije, že več let preizkušeno lepilo za kožo, napravi vodo mehko in kožo čisto, nežno in belo. Prijubljeno antiseptično sredstvo za gojitev ust in zob in za medic uporabo. Pazite pri nakupu! Pr stno le v rdečih kartonih po 15, 30 in 75 vin. s poleg stoječo varnostno znamko in obširnimi navodilom. Nikdar odprto!
 Edini izdelovalec za Avstro-Ogrsko: **GOTTLEB VOITH, DUNAJ, III 1.**

Razglas.

Glasom odloka oddel. 13, št. 1108 z dne 1. avgusta 1907 namerava vojno ministrstvo

nabaviti razne orožne predmete za c. in kr. vojno. Ponudbe so do 9. oktobra 1907 pri imenovanem ministrstvu vložiti.

Natančnejši pogoji se nahajajo v „Laibacher Zeitung“ z dne 22. (ozir. 23.) avgusta t. l. prijavljenem popolnem razglasu vojnega ministrstva.

Omenjeni razglas in k temu spadajoči pogodbeni načrt se vrhutega nahaja pri intendantah vojnih kornih poveljstev, zalogah oblek (Monturdepot) v Brnu, Buda Pešti, Gradcu in na Dunaju (Kaiser-Ebersdorf), potem pri vseh trgovskih in obrtniških zbornicah in zvezi avstrijskih industrijalcev v pregled.

Tudi se omenjeni pripomočki dobijo pri zalogah oblek št. 2 in 4 za 65 vin.

V Ljubljani, 24. avgusta 1907.

C. in kr. intendantca 3. voja. 2791-1

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju g. **Henrika Kenda** v Ljubljani, zastopaneega po gosp. dr. VI. Krisperju v Ljubljani bo

dne 27. avgusta 1907, dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi šte. 6

dražba zemljišča pod vl. št. 255 k. o. Rudolfovo (enonadstropna hiša ob Ljubljanski cesti v Rudolfovem s prodajalno).

Nepremičnini, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 6140 K. Najmanjši ponudki znaša 3070 K, pod tem zneskom se ne prodaja.

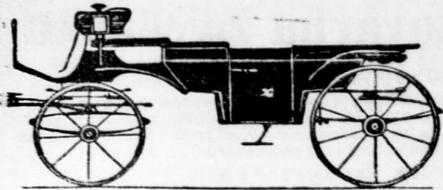
Dražbene pogoje, ki se obenem odobre, in listne, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji napozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbene postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stauujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju staujočega pooblaščenca za vročbe.

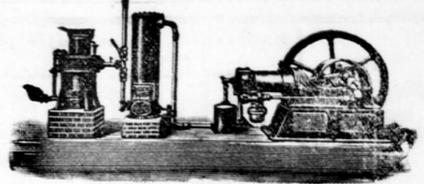
C. kr. okrajna sodnja v Rudolfovem oddelek II.
 dne 5. julija 1907.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
 priporoča svoje
izborna pivo. črno pivo „Salvator“.
 Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon šte. 187.
 Pošiljajte na dom sprejema restavrator gosp. E. Križnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

Izdelovatelj vozov
FRANC VISJAN
Ljubljana, Rimska cesta šte. 11
priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih 134-34
VOZOV.

Okoli 150.000 konjskih sil imamo v napravah
sesalnega plina

našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje
na Dunaju X.,
Laxenburgerstrasse 3.

Vse običajne velikosti do 100 PH
so vedno v delu in se dobivajo v
5119-52 primernem roku.

Julija Štor

Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in prstnih
goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna
in 2026 11
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

Štev. 193/pr.

2769-2

Razpis službe.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu je podeliti

vodjevo službo.

S to službo so zvezani prejemki: letna plača 2800 kron s pravico do
dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 200 kron, prosto stanovanje in deputatni
relatni letnih 250 kron.

Prosilci naj dokažejo poleg potrebnih znanosti v poljedelstvu tudi popolno
teoretično in praktično usposobljenost ne le za ponk o vinarstvu in sadjarstvu,
ampak tudi za gospodarsko vodstvo v teh kmetijskih panogah.

Probuje, ki morajo biti opremljene s krstnim listom, z domovnico, z
izpričevali o posebni sposobnosti in zlasti z izpričevali o dovršeni višji vinarški
šoli, potem z dokazili o daljši praktični delavnosti pri vinarstvu in sadjarstvu
ter z dokazili o popolnem znanju slovenskega in nemškega jezika, je predložiti

do 1. oktobra t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Dostavlja se, da je definitivno imenovanje vodje pridržano kranjskemu
deželnemu zboru.

Deželni odbor vojvodine Kranjske v Ljubljani
due 14. avgusta 1907.

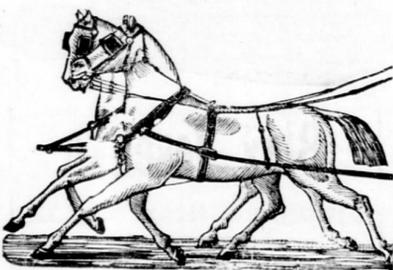
Karbolinej Avenarius (od katerega
imam samo-
prodajo za
Kranjsko)

Mavec (Gyps) za stavbe in kiparje kakor
tudi za vsako drugo obrt,

Vse vrste olja in mazila za stroje
kakor tudi olje proti prahu
priznana najboljša priporočam
po tvorniških cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja. 2181 18

JOSIP STUPICA

Jermenar in sedlar
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 6.
Priporočam svojo zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
katere imam vedno v zalogi, kakor tudi
vse druge konjske potrebščine.
Cene nizke.

Specialiteta:

turistovske srajce
belo in barvasto perilo iz
angleškega cefirja, gole-
nice, izbrani vzorci,

kravate

za vse različne okuse,
dalje specialitete švedskih

rokavic:

glace in iz pralnega usnja
brezhibne prilike in
najboljši izdelek priporoča

Alozij Persché

v Ljubljani
Pred škofije št. 21.

Žalne klobuke
vence in trakove
priporoča 36
Benedikt, Ljubljana.

Odklikovan s častno diplomom in zlato ko-
lajno na III. dunajski medni razstavi

1. maja 1904.
pod pokrovit
Nj. ces. in kr.
Visokosti pre-
svetle gospe
nadvojvodinje
Marije Josipne.

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Selenburgove ulice šte. 3

se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovjšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerna cene.
Pristno angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.

Najbogatejšo zalogo in naj-
raznovrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev

ima
Alozij Kraczmér

izdelovalec klavirjev in sodno za-
prisoženi zvođenjeo

Ljubljana Sv. Petra cesta št. 4.

Vedno so v
zalogi
prelgrani
pa brezhibni
klavirji.

Pravza-
nem ubi-
ranje in
poprav-

ljanje vseh sistemov. Glavno
sastopstvo dvornih firm L. Bösen-
dorfer na Dunaju, Gebrüder
Stingl na Dunaju, August
Förster v Lössau, Th. Mann-
borg v Lipskem. Za vsak, pri
meni kupljen klavir docela jametm.

Najnižja izposojevalnica.
Delna plačila.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi
je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpa-
danju — **KAPILOR št. 2.** Povzroča, da postanejo lasje dolgi in
gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi.
Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premmogo zalvalne in pri-
znanje Stane poštimne prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 h,
2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURISIČ II 1256 0

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

FRAN CHRISTOPHOV
svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

v Ljubljani:

Anton Stacul in Anton Kanc.

Bled: Wölling. Kočevje: Bartelme. Kranj: Fr. Dolenz. Krško:
Aumann in sin. Postojna: A. Ditrich. Radeče: Gschella. Skofja
Loka: M. Žigon. Trnovo: Brinšek. Tržič: Raitharek. Vipava:
Bratovec. Vrhnika: Jelovšek. 898-7

Lepo in veliko posestvo

se proda v prijaznem kraju blizu Laškega trga na Štajerskem in sicer 3 hiše,
2 kozolca in še 6 drugih gospodarskih poslopij, potem še čez 50 oralov zemlje,
lepi gozdi, njive in travniki, vinogradi in jako veliko lepega sadnega drevja.
Vae je v jako dobrem stanju. Živine se lahko redi 14 glav. Kdor želi imeti lepo
in veliko posestvo, naj ne zamudi te prilike in naj se v kratkem oglasi.

Proda se tudi dobro vpeljana

2769 2

gostilna

s tlačno traliko in sedaj se uvede še tudi trgovina. Hiša je lepo zidana
v 2 nadstropij in ima veliko prostora: 7 sob, vse lepo slikane, 2 knjižni, kleti,
ledenica itd., vse v najboljšem stanju. Potem lep zidan hlev za 12 konj, kozole
itd. Zraven je tudi 5 1/2 oralov njiv in travnikov. Oddaljena je 1 uro od Celja,
blizu tvornice za opeko, kjer je dosti delavcev in voznikov, in se veliko proda.
Kupci naj se oglašajo pri Antonu Juteršek, na Ljubečni št. 19 pri Celju.

Poslajte

50 kr.

v znakmah. Za to dobite 3 velečine higienečne vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev
1 gl. 70 kr., 25 vzorcev 3 gl. 40 kr. poleg najnovjšega ilustrovanega cenovnika
in navodilo za uporabo francoskih in ameriških gumastih predmetov, tucet od 45 kr.
naprej. V zalogi so vse kuriozite, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet.
Najcenejše in direktno se kupi le pisмено naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. AUER, zaloga tovarniških gumastih predmetov.

Dunaj, IX./5, Nussdorferstrasse 3-10.

657 27

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana dolniška glavnica K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne
sili plinove razstrelbe, kakor tudi proti
škodam vsled gašenja, podiranja poslopij
in proti škodam vsled odnašanja pre-
mičnih reči, nadalje proti požarnim ško-
dam živino, zaloge vsakovrstnega blaga,
kmetijsko orodje, prideleke itd.;
- proti požarnim škodam poljske prideleke in
klate v poslojih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zreal-
nega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim
pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatiškega vloma in
vsled tatvine iz zaprtih in odprtih pro-
storov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam,
nadalje sprejema jamstvena zavarovanja
obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih
posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančneja pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani
Sodnijske ulice šte. 6.

23-8

Vodja generalnega zastopa: **Jos. Prosenec.**

Hamburg-Amerika
Linie

Vožnja traja
dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje
je in ostane

z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Bolte Gašpar

Ljubljana, Rimska cesta 17

priporoča slavnemu občinstvu

svoje sodavičarske
izdelke, posebno iz
zajamčeno pristnega
malinčnega soka,
proizvajane pokalice
(kraherle) in limonade.

2697-6

Za časa legarja (tifusa) se zdravniško priporoča sodavica.

Domača tiskarna.

Vsakdo svoj lastni tiskar!

Z mojimi tiskalnimi aparati s kavčukovimi črkami lahko vsakdo takoj tiska: posetnice ali naslovne karte, avize, okrožnice, uradna povabila i. t. d. Enkratna sestava omogoča na tisoče odtiskov. 1239-20

Cena z vsemi pritiskalnimi:

65 črk . . . K 1-;	140 črk . . . K 2-40;	354 črk . . . K 6.;
90 črk . . . K 1-40;	211 črk . . . K 4-;	468 črk . . . K 7-20;
120 črk . . . K 2-;	255 črk . . . K 4-80;	650 črk . . . K 10-;
	809 črk . . . K 12-;	

Za K 3- okusno izvršena gumasta štampilja do 4 vrst besedila, neomejene stanovitnosti v elegantni kaseti z vedno trajnim barvalnikom.

J. Lewinson, tavnica za štampilje in livarnica gumastih črk.
Cenikizastoj. — Dunaj 1/22 Adlergasse 12. Podružnica v Odesi na Ruskem. — Zastopniki se iščejo.

AVGUST REPIC

sodar 34
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje prodaja in popravila vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

C. kr. priv. tovarna za cemen

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priloga svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlačovne in odporne trdnosti daleč nadkriljujoči dobroti. kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala
rasnih uradov in najslavitejših tvrdk so na raspolago.

Centralni urad:
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9. 899-24

Fotografski zavod JULIJ MÜLLER

(ustanovljen leta 1870.) 2617-6

cenjenim naročnikom vljudno naznanja, da bo zaradi prezidave in razširjenja atelje do 1. novembra zaprt za nove posnetke, pač pa se naročila na stare slike in drugi posli sprejemajo v hiši „hotela Lloyd“, nasproti „hotelu Union“.

Suknenih ostankov veliko v zalogi.

Pri nakupovanju manufakturnega in suknenege blaga * se opozarja na trdnost

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Vzorci na zahtevanje poštnine prosto

Zahtevajte ali naročite pri svojem trgovcu

TING-TING

ki usmrti vse stenice z zalego vred.

Uspeh z jamčen.
Nestrupeno, blagodišeče, razkuževalo! Dobiva se v steklenicah po 60 vin., zraven spadajoča brizgalnica 20 vin. 1/2 in 5litrska steklenica za hotelle, bolnice, sanatorije, pensione primerno ceneje.

Glavna zaloga na Dunaju, XVIII., Gertzgasse 27.
V Ljubljani drogerija Anton Kanc in tvrdka Karel C. Holzer.
Druga sredstva odločno zavračajte! 2471-5

Zelo važno za trgovce in obrtnike!

Vsak trgovec gotovo gleda, da kupi cenó, posebno sedaj, ko se vse draži, zato je naj nihče ne zamudi prilike, dati si predložiti

krasno in bogato kolekcijo 632 32
reklamnih koledarjev za leto 1908.

Ker sem sklenil s tremi največjimi tavnica pogodbu za **300.000 koledarjev** mi je edinemu moči nasproti vsej tuji konkurenci jih oddajati s tiskom in blokom že kos od 12 vinarjev naprej. Pripravi so za vsako obrt. Prepriča se lahko vsakdo, zadostuje samo navadna dopisnica, na katero mu dopošljem franco celo kolekcijo.

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 11.

Na debelo in na drobno!

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.

Električni obrat.

Brata Eberl

letu 1842.

Prodajalna in komptoar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriške ulice št. 8.

Pleskarica mojstra s. kr. drž. in s. kr. priv. jaz. Zalaž.
Slikarja napisov.

Stavbilska in pohištvena pleskarja.
Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinoje itd.

Posebno priporočava slav. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „**Rapidol**“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najinc atroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano realno in fino po najnižjih cenah.

V I. zagrebškem vojaško pripravljalnem zavodu se prične 1. septembra 6 mesečni

zimski glavni tečaj

za one mladeniče, ki bi si radi pridobili ugodnost za enoletnega prostovoljca, pa ta to ugodnost nimajo potrebnih šol.

Uspeh: V prejšnjem tečaju so si od 28. gojencev pridobili ugodnost za enoletne prostovoljce sledeči: Elbert Alfred, Zagreb, Bukovičeva ul. 20; Jakel Julij, Gorica; Kostelar Peter, Zagreb; Treskiewicz Janko, Dolnja Tuzla; Valenčič Josip, Trnovo, Kranjsko; Sajvert Milovan, Karlovec; Spazapan Lucian, Gorica; Vurdelja Nikola, Topusko; Ländler Emanuel, Bjelovar; Offuer Josip, Volšperk, Koroško; Schlesinger Gustav, Dunaj, Hohenstaufen-gasse 3; Žagar Ivan, Novogradiška; Krejči Otokar, Sarajevo; Prijatelj Franjo, Teršiče, Istria; Brišič Janko, Prosek, Primorsko; Weiss Stefan, Zagreb, Mesnička ul. 6; Vuletič Gjorgjo, Gruž, Dalmacija; Seitz Vinko, Velika Gorica; Breibut Albreht, Zagreb; Tombosko Makso, Pregrada; Paravič pl. Dušan, Dulcea, Rumunsko.

Za ta sijajni uspeh se ima zahvaliti zavod svoji preizkušeni uredbi in naprednim učnim osebam. Potrebno predznanje: Nekoliko razredov kake srednje ali meščanske šole, Natančnejša navodila daje

2148-9
raynateljstvo, Berislavičeva ul. 12.

Hidravliške stiskalnice

Zlata svetinja Segedin 1899
Zlata svetinja Budapešta 1899
Zlata svetinja Požun 1902

Za hidravliške stiskalnice

za **vinški in sadni mošt** za velik obrat z eno ali dvema prevoznima košarama.
Stiskalnice za vino, sadno vino in sadni sok za gonitvijo na roko, s p. tiskom Herkules, lesena ali železna gonitev.

Mlini za sadje in grozdje, robkalni stroji in sušilni aparati za sadje.

Izdelujejo in razpošiljajo kot špeciialiteto najnovejše konstrukcije

Ph. Mayfarth & Co.

Dunaj II/1 2768-7

Špecialna tovarna strojev za uporabo sadja.
Katalogi s podobami zastoj in poštnine prosto. — Vprašanja prosim pravočasno.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke slamnike

cilindre, čepice itd.

najnovejšo fašono po najnižji ceni.

Najkrajša in naicenejša pot V AMERIKO

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga

Red Star Line

Redča spesda *

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland in Samland ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redno vožnjo med Antwerpenom in Novim Yorkom je snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne. 14-34

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odalej 26
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežem nove sestave koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke.

151-17 129 odlikovanj!

Optični zavod

Velika zaloga pravih švicarskih ur.

Srebrne ure od gl. 3-80 naprej.
Zlat nina in srebrnina kakor voržice, prstani, uhani, broške itd.

ilustrativne cenike pošljim brezplačno.

F. P. Zajec, urar
Ljubljana, Stari trg.

FR. ŠEVČIK

v Ljubljani Židovske ulice št. 7
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih 20-34

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. — Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.

Priporočam tudi veliko zalogo vseh lovskih potrebčin po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

A. KUNST
 Ljubljana
 Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval
 lastnega izdelka za dame, gospode
 in otroke je vedno na izbero.
 Vsakršna naročila se izvršujejo točno
 in po nizki ceni. Vse mere se shranju-
 jejo in seznamujejo. — Pri zunanjih
 naročilih naj se blagovni vzorec vpo-
 slati.

Ustanovljeno leta 1845.
JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke
 ter zastorjev, barvarija in
 likanje sukna
 na par.
 Poljanski nasip
 Ozke ulice št. 4.
 Sprejemališče
 Šelenburgove ulice št. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Pariski modercil
 Pariski modercil!
 Spređaj ravna oblika,
 ne tišči na želodec,
 priporoča v največji isberi
Flojzij Persché
 v Ljubljani
 Pred škofijo št. 21.

Vsak dan svež
sladoled
 in
 ledena kava
 se dobi
 v sladličarni
J. Zalaznik
 Stari trg št. 21.

Važno! za Važno!
 gospodinjstvo, trgovce in živinorejce.
 Najboljša in najcenejša postrežba
 za droge, kemikalije, zelišča, ovetja,
 korenine itd. tud' po Kneippu, ustne
 vode in zobni prašek, ribje olje, re-
 dilne in posipalne moke za otroke,
 dišave, mila in sploh vse toaletne
 predmete, fotografske aparate
 in potrebščine, kirurška obe-
 zila vsake vrste, sredstva za desin-
 fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
 Velika zaloga najfinjšega ruskega
 konjaka. — Zaloga svežih ma-
 nerinskih vod in solij za kopel.
 Oblastv. kances. oddaja strupov.
 Za živinorejce
 posebn. priporočljivo: grenka sol,
 dvojna sol, soliter, enojan, koldž,
 krmilno apno itd. — Vnanja naročila
 se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
Anton Kanc
 Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
 Kupuje po najnižji ceni razna
 zelišča (rože), ovetja, korenine, se-
 mena, akorje itd. itd.

Dobro vpeljana
pekarna in prodajalna
 se takoj odda v Spodnji štikli.
 Več se poizve v upravnstvu „Slo-
 venskega Naroda“.
 2745-8
Lepa stanovanja
 z 1, 2 ali 3 sobami s pripadki v novo
 zgrajenih hišah na Seltu pri Ljubljani
 blizu električne postaje se oddaja v
 najem takoj ali za november. 2449 10
 Več se izve pri E. Prodeviču,
 Ambrožev trg.

Lovske puške

 vseh sistemov, priznano izdelki
 prve vrste z največjim strelnim
 učinkom, priporoča 127 83
Peter Wernig
 o. kr. dvorni dobavitelj orožja
 v Borovljah na Koroškem.
 Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Orehe, suhe gobe,
kumno, oves
 ter sploh vse deželne pridelke kupuje
Anton Kolenc v Celju.
 647 80
Parna mlekarna v Medvodah
 prodaja 2188-16
 1/4 mastni (delavski) sir po
 K 90 l kg, 1/2 mastni (de-
 lavski) sir po K 110 kg,
 celomastni in trapistovski
 sir po K 160 l kg.
 Zavojlna prosta po povzetju.

Perje
 za postelje in puh
 priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
 35
 Pred škofijo št. 20.
 Zunanja naročila se točno izvršujejo.

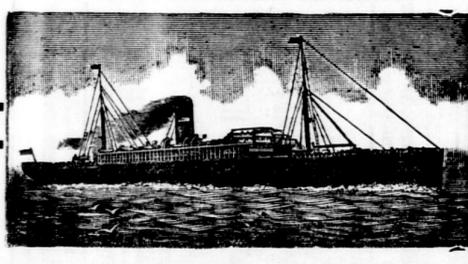
Občudovanje „Titania“ parni brzopralni stroj.
 vzbuja povsod novi
 V tretjini prejšnjega časa se opere sedaj perilo bleščeče belo
 ob manjšem trganju. Vsak otrok lahko vrti stroj! Pranje je
 zabava! Perice sploh ni treba! Prihrani 75 odstotkov časa,
 mila in kuriva. Vsak stroj damo na poizkušnjo. Cene od K 54-
 naprej. Prospekti, lepaki, izpričevala zastoj. Zastopniki se iščejo.
Titania Werke, Wels št. 130, Gor. Avstrijsko.
 Specialna tvornica za parne pralne stroje, ovijalnike, brzoparilnike za živinsko krmo,
 2313-7 sejalne stroje in separatorje. Na tisoče jih je že v obratu.

„Pri zlatem čevlju“
 Ljubljana
 Stari trg št. 9
 velika zaloga
čevljev
 domačega in tujega izdelka.
 Trpežno blago. — Cene solidne.
 Točna postrežba.

Dobra kuharica
 je izšla Minka Vašičeva je izšla
 v založništvu Lav. Schwentnerja v Ljubljani.
 Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.
 Obseja na 576 straneh več nego 1300 re-
 ceptov za pripravljane najokusnejših jedi do-
 mače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih
 tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.
 Hvali jo vse: kuharica s svojega strokov-
 njaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega
 lahkega umevnega jezika, fina dama zaradi njene
 lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nena-
 vadne opreme, in končno varčna gospodinja
 zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
 znane nemške kuharske knjige.
 59 40

Ustanovljeno l. 1870 **SEB. UNTERHUBER** Lastnik Fr. Benque
 Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in
 umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.
v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 73
 nasproti topničarske vojašnice 1726 14
 (telefon št. 273)
 se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja (v različnih imitacijah) kakor: posa-
 mezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo,
 cementne cevi (rore) z vloženo žično pletuino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa
 (metalique) preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzete
 betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz
 Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštnine prosto.

Cementna zarezna
strešna opeka
 iz portland cementa in peska.
 Streha prihodnosti.
 Patentirana v 30 državah.
 Trpežnejša in bolj lahka streha
 kakor iz vsake druge vrste strešnih
 opek iz ilovice.
 Odlikovan s diplomom, zlato medaljo in
 častnim križcem v Parizu 1904.
 Edini izdelovatelj za Kranjsko
JANKO TRAU
 izdelovatelj cementnih
 Glince pri Ljubljani.

Morska vožnja samo 4½ dni.

 Največji parnik na svetu
„LUSITANIA“
 z 32.500 tonami in 70.000 konjskimi močmi s štirimi vijaki
 odpluje prvič iz Liverpoola v New-York
7. septembra 1907.
 Iz Ljubljane odhod v ponedeljek, 3. septembra 1907 preko Buchsa-Basla-
 Pariza-Klavra-Liverpola v New-York.
 2790-1 Pojasnila in vozne liste daje edinole
EDVARD KRISTAN
 potovalna pisarna, Kolodvorske ulice št. 41.
 Morska vožnja samo 4½ dni.

Najboljši kozmetički predmeti so:
Ada mlo 70 h,
 cream po
 1 K,
 sa olepšanje polti in
 telea
Ada ustna voda
 zobni pra-
 šek po 1 K,
 za gojitev zob in ust.
Ada lasna voda
 lasna po-
 mada po
 1 K, sa obranitev
 in rast las.
 Ti izdelki „Ada“, ki
 so oblastveno va-
 rovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
 Mr. Ph. Mardetschlager, kemik
 J. Svobode naslednik
 v Ljubljani.
 Nadomestke za „Aido“ savačajte.

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.
Orlovi lekarni
 Mr. Ph. Mardetschlager, kemik
 J. Svobode naslednik
 v Ljubljani.
 Nadomestke za „Aido“ savačajte.

Avg. Agnola
 v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
 Velika zaloga
 steklenine, porcelana,
 svetilk, zrcal, šip, ko-
 zarcev, vrčkov itd.
 Gostilniška in kavarnarska
 namizna posoda
 po najnižjih cenah.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOŃA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 118

Številka telefona 210

preporoča slavemu občinstvu in spoštovanu
gostilničarjem svoje

marčno pivo v sodcih in steklenicah

Poštne hranilnice šte. 49.086.

Telefon šte. 139

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejene zavesti

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka.

22 84

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo

Mislite na

mnihovograške čevlje

moški na trakove najf. izdelani od gl. 6.90

damski na trakove najf. izdelani od gl. 5.75

damski nizki pariški najf. izdelani od gl. 3.90

Tvornica jamči za vsak par.

== Popravljanja točno in cenó. ==

HENRIK KENDA

zaloga c. kr. priv. čevljarske tvornice
mnhovograške. 1077-12

Popolna oprema
za novorojenčke
otroško perilo
v zalogi za vsako starost priporoča
znana trgovina s perilom
C. J. HAMANN
LJUBLJANA.
Perilo lastnega izdelka.
1870 Ustanovljena 1870.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznanje in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom 1256 I O

PETER JURISIČ

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Književna novost!

Rado Murnik: Znanci.

Ta nova knjiga našega priljubljenega humorista obsega 16 povesti in crisov, deloma resne, deloma humoristične vsebine in stane broj. K 2.—, eleg. v platno vezana K 3.—, po pošti 20 vin. več.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani

Prešernove ulice šte. 3.

58-48

Pred
nakupom
si oglejte velikansko 34
sukneno
zalogo
R. Miklauca
v Ljubljani, Spitalske
34 ulice šte. 5.
Ostanki
pod cenó!

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju
sladne kave izrečno poudarjati ime
»Kathreiner?»

Ker se Vam sicer utegne
primeriti, da dobite manj
vreden posnemek brez vseh
vrlin, s katerimi se odli-
kuje Kathreinerjeva kava.

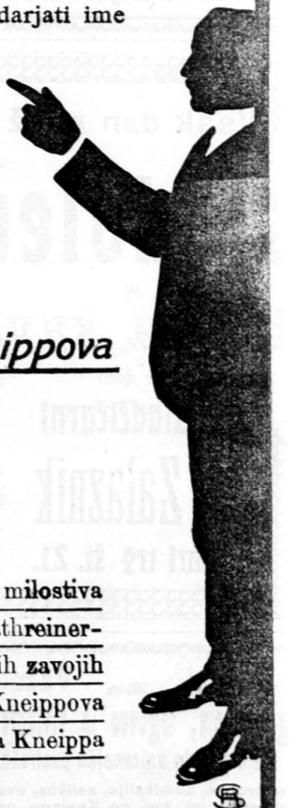
Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova

sladna kava

ima spričo posebnega na-
čina svojega proizvajanja
vonj i okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva
gospa, da dobivate pristno Kathreiner-
jevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih
z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava« in s sliko župnika Kneippa
kot varstveno znamko.

Resnično

"Zacherlinov"

pomaga
velikansko.
kot nedosežen
„uničevalec
mrtcosov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih: 1323-15

iv. Fabiana nael	Fr. Kham.	Anton Krisper.	J. Perdau.	I. E. Wutscherja n.
Anton Korbar.	Ant. Kane, drog.	Peter Lassnik.	Vaso Petričič.	Viktor Schiffer.
F. Groselj.	Mihael Kastner.	Leskovic & Meden	Karl Planinšek.	M. Spreitzer.
Adolf Hauptmann.	Edmund Kavčič.	P. Mencinger.	A. Sušnik.	Anton Staenl.
Karl C. Holzer.	Henrik Kenda.	Josip Mihelič	M. R. Supan.	Fran Stupica.
	Josip Kordin.		A. Šarabon.	Ferd. Terdina.

Po vseh drugih krajih na Kranjskem so zaloge povsod tam, kjer so
obešeni „Zacherlinovi“ lepaki.

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke slamnike
cilindre in cepice
v najnovjših tacaonah in v velikih izberah
priporoča 34
Ivan Soklić
Pod trancó št. 2. Postaja ciek. železnice

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

F. SZANTNER

Ljubljana, * Šelenburgove ulice 4. * Ljubljana.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila točno proti povzetju.

2097 I 11